БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

10-йил чиқиши

№ 80 (2371),

23 АПРЕЛЬ СЕШАНБА 1963 ЙИЛ

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

Лениннинг номи, унинг иши ва таълимоти асрлар оша абадий яшайди.

Ленин номи билан, Ленин байроғи остида коммунизм ғалабаси сари, олға!

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН—КОММУНИЗМ ҒАЛАБАСИ САРИ!

КРЕМЛДАГИ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС

Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси, коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг улуғ доҳийси Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 93 йиллигига бағишлаб, 22 апрелда Москва Кремлидаги Съездлар саройида тантанали мажлис ўтказилди.

Муҳташам залга Москва заводлари ва фабрикаларининг ишчилари, Москва атрофидаги колхозлар, совхозларнинг меҳнаткашлари, фан ва санъат арбоблари, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг жангчилари тўпландилар.

Кеч соат беш **Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев, В. В. Гришин, Л. Н. Ефремов, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, В. И. Поляков, Б. Н. Пономарев, А. П. Рудаков, В. Н. Титов, А. Н. Шелепин** ўртоқлар президиумда пайдо бўладилар. Бу ерга тўпланган кишилар уларни гулдурос қарсаклар билан табриклайдилар. Ленин партиясининг ветеранлари, космонавт учувчилар, ишлаб чиқариш новаторлари, коммунистик меҳнат бригадаларининг раҳбарлари, таниқли олимлар, конструкторлар, ҳарбий бошлиқлар ҳам президиумда ўтирибдилар.

В. И. Ленин туғилган куннинг 93 йиллигига бағишланган тантанали мажлисни Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ **Н. С. Хрушчев** очади. Ўртоқ Н. С. Хрушчев бундай дейди:

Қадрли ўртоқлар!

Бугун Владимир Ильич Ленин туғилган кунга 93 йил тўлади.

Даврримизнинг ҳамма буюк воқеалари Ленин номи билан чамбарчас боғлангандир.

Владимир Ильич туғилган кун—халқимизнинг катта байрами, бутун прогрессив инсоният байрамидир. Ҳар йили мана шу кунда бизнинг партиямиз ўз ишини Ильич мезони билан ўлчаб кўради, босиб ўтилган йўлни ва келажакка мўлжалланган планларни Ленин таълимоти билан таққослаб чиқади. XXII съезд қарорлари, партиямиз Программаси — улуғ Ленин иши учун, коммунизм тантанаси учун курашда янги босқич бўлди.

Улуғ Ленин таълимоти мамлакатимизда коммунизм қурилиши ишида, жаҳон социалистик системасининг муваффақиятларида ва бу системанинг халқаро тараққиётнинг бутун жараёнига ошиб бораётган таъсирида, миллий озодлик ҳаракатининг қудратли авж олганлигида яшамоқда ва ғалаба қозонмоқда. Социализм учун кураш байроғи остига янгидан-янги миллионлаб кишилар тўпланмоқдалар. Жаҳон ишчилар ва коммунистик ҳаракати тўхтовсиз ўсиб бормоқда. Буларнинг ҳаммаси Ленин ғоялари бой самара берганлигидан, Ильич иши ўсиб ва мустаҳкамланиб бораётганлигидан равшан ва ёрқин далолат бермоқда.

Ленин васиятларига содиқ бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси марксизм-ленинизм принциплари асосида халқаро коммунистик ҳаракатнинг жипслигини мустаҳкамлаш учун, жаҳон социалистик системасининг монолитлиги учун қатъият билан кураш олиб бормоқда.

Ўз интернационал бурчига содиқ бўлган бизнинг партиямиз замонамизнинг озодлик ҳаракатларига бутун чоралар билан доимо мадад бериб келди ва мадад бермоқда.

Биз давлатлар ўртасида тинчтотув яшашдан иборат ленинча принцип асосида тинчликни мустаҳкамлаш учун, халқлар дўстлиги учун, империалистларнинг уруш сиёсатига қарши изчиллик ва қатъият билан кураш олиб бордик ва кураш олиб бораверамиз. Империалистик телбаларни жиловлаб қўйиш, термоядро урушининг бошланиб кетишига йўл қўймаслик — барча мамлакатлардаги коммунистларнинг, дунёдаги ҳамма софдил кишиларнинг бурчидир.

Марксизм-ленинизм — абадий барҳаёт таълимотдир. Коммунизм қурилишининг вазифалари ва бутун халқаро революцион ҳаракат илгари сураётган янги масалалар ва проблемаларни ижодий тарзда ҳал этишни партиямиз ленинча таълимотга садоқат деб билди ва шундай деб билмоқда.

Ленин номи билан, Ленин байроғи остида — коммунизм ғалабаси сари олға!

Ўртоқлар, Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг тўқсон уч йиллигига бағишланган тантанали мажлисни очиқ деб эълон қилишга руҳсат этгайсиз.

(Ўртоқ Н. С. Хрушчев нутқи гулдурос қарсаклар билан бир неча марта бўлиниб турди).

Зал гумбазлари остида Совет Иттифоқи гимнининг улуғвор садолари янграйди.

КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Б. Н. Пономарев** «Ленинизм — бизнинг байроғимиз ва зафарли қуролимиз» деган темада доклад қилди.

Доклад тамом бўлди. Ўртоқ Н. С. Хрушчев тантанали мажлисни ёпиқ деб эълон қилади. Мажлис қатнашчилари партия гимни «Интернационал»ни баланд руҳ билан куйлайдилар.

Пировардида концерт қўйиб берилди. (ТАСС).

ЛЕНИНИЗМ—БИЗНИНГ БАЙРОҒИМИЗ ВА ЗАФАРЛИ ҚУРОЛИМИЗ

В. И. Ленин туғилган куннинг 93 йиллигига бағишлаб Москвада ўтказилган тантанали мажлисда ўртоқ Б. Н. ПОНОМАРЕВ доклади

Ўртоқлар!

Владимир Ильич Ленин туғилган кун — совет халқининг, бутун дунё меҳнаткашларининг ҳаётида улуғ ва порлоқ кундир. Ленин капитализм ва мустамлака қуллиги емирилаётганлигининг, социализм ва коммунизм барқарор бўлаётганлигининг символи бўлиб қолди. В. И. Ленин Коммунистик партияни «давримизнинг ақл-идроки, виждони ва номуси» деб атар эди. Бу таъриф Коммунистик партиянинг яратувчиси ва йўлбошчисига, ер юзидаги энг донишмандлик, революционлик, одамохунликнинг яқ қол намунаси бўлган зотга ҳам тўла равишда тааллуқлидир. Унинг оташин қалби барча меҳнаткашлар ва мазлумларга қизғин муҳаббат билан тўлган эди.

Халқлар В. И. Ленинни абадий ҳурматлайдилар, шуҳратлайдилар, ундан ҳамиша таълим оладилар. У, халқ тилида достон бўлиб қолди, ҳамма тилларда унинг ҳақида қўшиқлар, поэмалар, афсоналар яратилди. Халқ орасида туғилган афсоналарнинг бирида бундай дейилади: Ленин туғилган пайтда подшо ва князлар — халқларни эзиб келган барча ҳукмронлар қалтираб кетди; Ленин ўзининг биринчи сўзларини айтганида, тахтлар ларзага келди; Ленин золимларга қарши кўтарилишга чақирганида, империялар емирила бошлади. Дарҳақиқат, жаҳонда пайдо бўлган ва ҳамма нарсани тозалаб кетадиган сел тож-тахт эгалари бўлган ҳукмронларнинг деярли ҳаммасини ер юзидан супуриб ташлади, жаҳоннинг катта қисмида капиталистик тузумни йўқ қилди ҳамда кўп халқларга озодлик ва бахт-саодат йўлини очиб берди.

Ҳозирги вақтда ер юзида Ленин кунлари нишонланмаётган биронта жой йўқ. Меҳнат аҳллари ленинизмга ўзларининг содиқликларини Ленин иши учун курашни кучайтириш билан ифодалаётганликлари тобора зўр аҳамият касб қилмоқда. Ҳар йил Ленин кунларига социалистик мамлакатларнинг ҳалқлари янги ғалабалар билан келмоқдалар; носоциалистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари эксплуататорлик тузумига ва мустамлакачилик асоратига қарши курашни тобора зўр куч билан авж олдириб, Ленин туғилган кунни нишонламоқдалар. Ленин байроғи остида кураш ҳамма мамлакатларни ва қитъаларни ўз ичига олаётган чинакам халқ ҳаракати бўлиб қолди. Ленин таълимотига бундай актив муносабат ленинизмнинг энг катта тантанасидир. Назариянинг практика билан мана шундай қўшилиши ҳар йил ленинизмга янги муваффақиятлар келтирмоқда.

Инсониятнинг кўп асрлик тарихи кўпгина социал таълимотлар ва идеологияларни билади. Лекин шулардан биронтаси ҳам ўзининг таъсири ва кенг тарқалганлиги, ўюштирувчи кучи ва жамият тараққиётига ўтказаётган революцион таъсири жиҳатидан ленинизм билан, ҳатто, узоқроқ бўлса-да, тенглаша олмайди. Чунки марксизм-ленинизм — бирдан-бир чинакам илмий идеологиядир. Ишчилар синфининг идеологияси бўлган марксизм-ленинизм ер юзидаги аҳолининг катта кўпчилигининг туб манфаатларини ифодалайди. Бу идеология географик чегараларни ҳам, давлат чегараларини ҳам, миллий чегараларни ҳам, ирқий чегараларни ҳам билмайди. Тарихда биринчи бўлиб идеология меҳнаткашларнинг асрий орзуларини амалга ошириш қуроли бўлиб қолди. Ленинизм мислсиз кенг тарқалганлигининг сабаби мана шудир ва бунинг ўзи ленинизмнинг ер юзида ғолибона тарқалишини тўхтатиш йўлидаги ҳар қандай уринишлар муқаррар барбод бўлишининг гаровидир.

I.

ЛЕНИНИЗМ ҲОЗИРГИ ЗАМОННИНГ БАРЧА РЕВОЛЮЦИОН КУЧЛАРИ ЙЎЛИНИ ЁРИТИБ ТУРИБДИ

Капитализмдан коммунизмга ўтиш даври революцион кучлар олдига қўйган энг муҳим саволларга, инсоният жамияти олдида турган саволларга ленинизм жавоб бермоқда.

Октябрь революциясига қадар капитализмга қарши курашнинг битта революцион фронти — буржуа мамлакатлари ичидаги ишчилар ҳаракати фронти бор эди. Октябрь революцияси капитализм занжирини узиб юборди ва инсоният тараққиётини янги йўлга бурди. У, иккита янги революцион фронт вужудга келтирди. Бу эса дастлаб Совет Иттифоқида, сўнгра мамлакатларнинг бутун бир системасида вужудга келган социализмдир. Жаҳон миқёсидаги синфий курашда ҳал қилувчи фронт бўлиб қолган жаҳон социалистик системаси вужудга келганлиги ленинизмнинг энг улкан ғалабасидир. Миллий озодлик ҳаракати фронти ҳам жаҳоншумул кучга айланди, бу ҳаракат ер юзидаги аҳолининг кўпчилигини революцион жараёнга тортди. Ҳозир учта асосий жаҳоншумул революцион куч бор, булар — социализм ва коммунизм қураётган халқлардир; капиталистик мамлакатларнинг ишчилар синфидир; миллий озодлик ҳаракатидир. Марксизм-ленинизм шу отрядларнинг ҳар қайсисига кураш ва ғалабаларнинг тўғри йўлини кўрсатиб бермоқда.

Капитализмни ағдариб ташлаган халқларни ленинизм социализм ва коммунизмни муваффақиятли қуриш қонуниятлари билими билан қуроллантирди. Социалистик мамлакатлар халқларининг жуда катта ўзгартувчилик ишидаги бутун тажриба ленинизмга содиқлик шу халқлар эришаётган ҳамма ютуқларнинг энг биринчи гарантияси эканлигини тасдиқламоқда.

Ленинизм капиталистик мамлакатлардаги ишчилар ҳаракатига зафар йўлини, социалистик революция йўлини кўрсатиб турибди. Социал-демократизмнинг оппортунистик идеологияси ва практикаси тарихий шармандаликка учради, коммунистларнинг идеологияси ва практикаси эса улуғ ғалабаларни қўлга киритди. Ленининг стратегия ва тактика идеялари империализмга қарши, социализм учун курашда ишчилар синфининг мустаҳкам қуролидир.

Ленинизм миллий озодлик ҳаракатининг йўлини ёритиб турибди. Ленин мустамлакачиликка қарши революция бутун жаҳон озодлик ҳаракатининг муҳим таркибий қисми деган назарияни ишлаб чиқиб, мазлум халқларни ажнабийлар асоратидан қутулишнинг илмий стратегияси ва тактикаси билан, тўла миллий ва социал озодликка олиб борувчи йўлни кўрсатиб берадиган билим билан қуроллантирди. Ленининг капитализмни четлаб, социализмга ўтиш назарияси марксизмнинг энг буюк муваффақиятларидан биридир. Мустамлакачилик кишанларидан қутулиб чиққан халқлар капитализм йўлини тобора қатъият билан рад этмоқдалар ва ўзларининг социализмга тарафдор эканликларини билдирмоқдалар. Улар социализм сари ўзларининг қилаётган ҳаракатларида жамиятни революцион қайта қуриш формаларига, ҳеч шубҳасиз, кўпгина янгилик ва хилма-хиллик киритадилар.

Миллий озодлик ҳаракатининг революцион имкониятларига ҳеч ким В. И. Ленин сингари шу қадар юксак баҳо бермаган эди. Шу билан бирга, у, таълим бериб айтган эдики, бу ҳаракат халқаро ишчилар синфи билан иттифоқ бўлганидагина, ўз мақсадларига эриша олади. Мазлум халқларнинг миллий озодлик ҳаракати, деган эди у, империализмга қарши кучларнинг янгича нисбатини (Ленининг сўзлари билан айтганда, «кучларнинг янгича ҳисобини») вужудга келтирди. Бироқ, В. И. Ленин уқтириб айтган эдики, бундай ҳисоб қилиш гўё «Европа билан Америка пролетариатини революцион кучлар жумласидан чиқариб ташлаш бўлади» деган хулоса бутунлай нотўғридир. (Асарлар, 33 том, 362-бет). «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» шиори ўзгармас шиор бўлиб қолмоқда. Лекин унинг мазмуни кенгайиб бормоқда. Маълумки, В. И. Ленин «Бутун дунё пролетарлари ва эзилган халқлар, бирлашингиз!» деган шиорни маъқуллаган эди. Ленин бу ҳақда ғапириб айтган эдики, «Албатта, «Коммунистик манифест» нуқтаи назаридан, бу нотўғри, лекин «Коммунистик манифест» тамоман бошқа шароитда ёзилган, ҳозирги сиёсат нуқтаи назаридан эса бу тўғридир». (Асарлар, 31 том, 479-бет).

Бундан шу нарса келиб чиқадики, империализмга қарши чиқаётган кучлар ўсиб бормоқда, улар бир-бирларини қувватлашга ва жипслашишга муҳтождирлар, халқаро ишчилар синфи жаҳон озодлик ҳаракатининг белгиловчи кучидир. Социализм мамлакатлари халқларининг, капиталистик мамлакатлар пролетариатининг ҳамда мустамлакачиликдан қутулган ва қутулаётган халқларнинг жипслиги ҳозир ҳаво каби зарур. Уларнинг куч ва ғайратини бирлаштириш шу отряДлардан ҳар қайсисининг охирги ғалабаси учун ва империализм устидан қозонилаДиган ялпи ғалаба учун энг муҳим шартДирки, бу ғалаба XX асрнинг маҳсули бўлади.

Марксизм - ленинизм — абадий барҳаёт, ривожланиб бораётган таълимотдир. Маркс ва Энгельс ишларининг энг буюк давомчиси бўлган В. И. Ленин уларни жуда ҳурматлар эди, ҳеч ким уларни В. И. Ленин сингари ҳурматлаган эмас. Уларнинг таълимотини соф ва покиза сақламоқ учун ҳеч ким Ленин сингари шу қадар кўп иш қилган эмас. В. И. Ленин зийрак, узоқни кўрадиган ва дадил ижодкор сифатида марксизмга ёндошди. Марксизмнинг барча таркибий қисмлари Ленин ақл-заковатининг ижодий лабораторияси орқали ўтди ва янада ривожлантирилди. Ленин марксизм фалсафасини, марксча сиёсий иқтисодни, илмий социализм назариясини бойитди ва янги босқичга кўтарди. Ленин жаҳон миқёсида капитализмдан социализмга ўтишнинг ҳамма нарсани ўз ичига олган назариясини, социалистик революция ва пролетариат диктатураси назарияси ва тактикасини, миллий озодлик революцияси ва капиталистик босқични четлаб социализмга ўтиш назариясини, партия тўғрисидаги таълимотни ишлаб чиқди, социализм ва коммунизм қуриш тўғрисида мунтазам таълимотни яратиб берди.

Ленин марксизмга ижодий ёндошишни, марксизмнинг софлигини II Интернационал оппортунизмига қарши, барча оқим ва маслаклардаги ревизионистларга ва догматикларга қарши муросасиз курашда қаттиқ туриб сақлаб қолди. Ленин турмуш келтириб чиқараётган янги масалаларга тўғри жавоб бера билиш—марксча етуклигининг ва илмий коммунизмга содиқликнинг мезони, деб ҳисоблади. Бундай мезон талабларига жавоб бермоқ учун марксизм-ленинизмни, унинг барҳаёт, ижодий методини мукаммал эгаллаб олиш керак. В. И. Ленин таълим бериб, бундай деди: «Марксниг методи, даставвал, ҳозирги конкрет моментда, ҳозирги конкрет вазиятда тарихий процесснинг **объектив** мазмунини назарга олишдан... иборат». (Асарлар, 21 том, 142 бет). Ленин революцион назарияни ревизионистларча бузишга қандай муросасизлик билан қараган бўлса, унинг догматизмга, цитатабозликка, марксизмни катехизисга айлантириб юбориш йўлидаги уринишларга муросасизлик билан қараши шундан кам бўлмади. «Бундан келиб чиқадиган алоҳида ва мураккаб масалаларни,— деган эди у, — Марксниг бошқа тарихий давр ҳақидаги мулоҳазаларидан фақат парчалар келтириш йўли билан ҳал қила олиДганлар фақат ношуд олифталарДир». (Асарлар, 3 том, 15-16 бетлар). Реал воқеликни, турмушда рўй бераётган ўзгаришларни акс эттирмайдиган назария ўзининг ўзгартувчанлик кучини ва революцион характерини йўқотади.

Улуғ йўлбошчи бизга қолдирган ижодий метод революцион бўронлар ва ларзалар, ижтимоий муносабатларни кескин равишда синдираётган ва илмий-техника соҳасидаги туб ўзгаришлар даври бўлган, мисли кўрилмаган суръатлар ва тарихий ўзгаришларнинг чуқурлиги билан фарқ қилувчи давр бўлган бизнинг давримизда алоҳида аҳамиятга эга.

КПССнинг XX, XXI ва XXII съездлари марксизм-ленинизм таълимотини янги назарий қоидалар билан бойитди, халқаро коммунистик ҳаракат бу қоидалар билан қуролланди. Бу ҳол бизнинг партиямиз ўз асосчиси бўлган улуғ Ленин номи билан аталишга ҳақли эканлигини яна исботлаб берди.

Партия революцион назарияга ёндошишда қуйидаги асосий талабларга амал қилмоқ керак деган фикрга асосланади.

— марксизм-ленинизмга содиқлик, унинг принципларини изчиллик билан ҳимоя қилиш, уни ревизия қилиш йўлидаги ҳар қандай уринишларга қарши кескин кураш олиб бориш;

— марксизм-ленинизмни ижодий ривожлантириш, уни жамият турмушининг ўзгариб бораётган шарт-шароитларига ҳамда тарихий босқичларда партия олдида туғилаётган вазифаларга мувофиқ бойитиш; догматикларнинг назарияни ўлик бир нарсага айлантиришига қарши кескин кураш олиб бориш;

Назариянинг практика билан узилмас алоқасини мустаҳкамлаш, партиянинг бутун фаолиятида назария билан практиканинг узвий бирлигини таъминлаш.

Марксизм-ленинизм назариясига мана шундай ёндошиш бирдан-бир тўғри иш эканлигини партиямизнинг тарихий ғалабалари зўр куч билан тасдиқлади.

II.

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН—КОММУНИЗМ САРИ

Ўртоқлар! Биз Владимир Ильич Ленин туғилган кунни партия 1953 йилдан бошлаб ўтказаётган ва КПССнинг тарихий XX съезди ҳар томонлама асослаб берган йўлнинг тўла тантанаси ва катта ҳисса қўшди. Партиянинг назарий фикри КПССнинг янги Программасида ўзининг яхлит ифодасини топди, бу Программа ҳозирги замон шароитида ленинизмнинг олий ифодаси бўлиб, даврримизнинг Коммунистик манифести бўлиб ҳаётимиздан жой олди.

Партия **социалистик демократияни ривожлантириш** соҳасидаги ўзининг фаолияти билан совет халқининг ижодкорлик ғайратига жуда кенг йўл очиб берди. Партия ҳокимиятни суиистеъмол қилишларга, социалистик қонунчиликни бузишларга қатъиян хотима бериб, совет ерининг осмонини тозалади. Бу эса социалистик тузумга, бутун социализм ишига янги куч бағишлади. Бутун аҳоли давлат ва жамоат ҳаётига тортилганлиги, коммунистик меҳнат ҳаракатининг қудратли тўлқини, коммунизм қуришнинг программ вазифаларини умумхалқ муҳокама қилаётганлиги, партия-давлат контролига миллионлар қатнашаётганлиги — СССРда социалистик демократия авж олганлигининг ёрқин далилидир.

Партия турмушининг ленинча нормалари ва коллектив раҳбарлик принципи тикланганлиги **партиянинг ўзида тўла қонли ҳаётни яна тиклади.** Коммунистларнинг партиянинг умумий иши учун масъулиятни ҳис қилишлари кучайиб кетди. Партия сиёсатини ишлаб чиқишда ва бу сиёсатни амалга оширишда қатнашишни, хатолар ва камчиликларни топиш ва тузатишни, ўз фикрини ҳадиксирамай барала айтишни ҳар бир коммунист ўзининг бурчи деб ҳисоблайди. Мана шуларнинг ҳаммаси партиянинг ичида жипслик, ўртоқлик, ишчанлик ва юксак активлик вазиятини вужудга келтирмоқда. Партия халқ оммаси билан янада мустаҳкам қон-қардош бўлиб қолди, омма билан ҳамиша маслаҳатлашиб иш қилмоқда, омманинг тажрибасини диққат ва эътибор билан ўрганмоқда. Партия ўзининг ленинчи Марказий Комитети теварагида ҳар қачонгидан кўра ҳам кўпроқ бирлашди, жипслашди. Совет халқи эса ўзининг жонажон партияси теварагида ҳар қачонгидан кўра мустаҳкам жипслашди.

Партия **иқтисодий проблемаларни ҳал қилишга** ленинча, чуқур илмий ёндошишни тиклаб олди. Ленин мамлакатни индустрлаштириш йўли билан социализмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш вазифасини қўйгани каби, партия янги босқичда коммунизмнинг моддий-техника базасини қуриш планини ишлаб чиқди. Ўтган ўн йилнинг характерли белгиларидан бири шуки, партия илмий-техника революциясини ташкил этди ва бу революцияга бошчилик қилди. Бу билан партия Совет Иттифоқини жаҳон илмий-техника тараққиётининг олдинги сафига олиб чиқди, социализмни бу тараққиётнинг байроқдори қилиб қўйди. Халқ хўжалигининг қиёфаси ўтган йиллар мобайнида тубдан ўзгарди. Ишлаб чиқаришнинг химия ва радиоэлектроника, атом ва космик техника, аниқ машинасозлик ва асбобсозлик, тезюрар транспорт ва бошқа шулар сингари истиқболи кенг ва иқтисодий самарали кўпгина тармоқлари фан ва техниканинг энг янги муваффақиятлари асосида тез ривожланиб бормоқда. Ленин ватани инсониятга космос йўлини биринчи бўлиб очиб берганлигини жаҳон ҳеч қачон унутмайди.

Партия тараққиёт йўлидаги қайсарлик, чалкашлик, қолоқликнинг ҳаммасини қатъиян йўқ қилмоқда ва мамлакатни экономикани ривожлантиришдаги энг прогрессив йўллардан фойдаланишга, бизнинг экономикамиз жаҳон илмий-техника тараққиётининг ҳамиша замонавий даражасида бўлиши учун фан ва техниканинг энг янги муваффақиятларини ишлаб чиқаришга жорий қилишга йўлламоқда.

Партия бошлаб берган йўлнинг тўғрилиги турмуш синовидан ўтди. Мамлакат экономикасининг ҳамма тармоқлари зўр куч билан юксалиб кетганлиги бу йўлни исботловчи энг яхши баҳодир. СССРда станоклар ва машиналар шу қадар кўпки, жаҳоннинг ҳеч бир мамлакатида ўнчалик кўп станок ва машиналар топилмайди. Мамлакатни электрлаштириш мислсиз даражада жуда кенгайиб кетди. Электростанцияларнинг қуввати 1952 йилдаги 25,2 миллион киловаттга етди, ёки уч баравардан зиёдроқ кўпайди. Волховстройдан жаҳонда энг катта гидростанциялар бўлган Братск ва Красноярск гидроэлектростанцияларини қуришгача босиб ўтилган йўл Совет мамлакатини электрлаштириш тўғрисидаги Ленин идеялари тантана қилган йўлдир. Ўн йил ичида бизнинг металлургия саноатимиз 400 миллион тоннага яқин чўян ва 550 миллион тоннадан зиёдроқ пўлат, яъни ўтган юз йил ичида ишлаб чиқарилганига қараганда анча кўп чўян ва пўлат ишлаб чиқарди. 1 миллиард 100 миллион тоннадан зиёдроқ—ўтган асрнинг ўртасидан бошлаб то 1953 йилга қадар бўлган бутун давр давомида қазиб олинганига қараганда анча кўп нефть қазиб олдик. Нефть маҳсулотлари ва газдан фойдаланиш асосида замонавий химия саноати барпо қилинмоқда. Қурилиш материалларини ишлаб чиқариш ва капитал қурилиш мустаҳкам индустриал негизга ўтказилди.

Партия бутун халқни қишлоқ хўжалигидаги қолоқликни тугатишга сафарбар қилди. Қишлоқ хўжалик ходимларини моддий манфаатдор қилишнинг ленинча принципи тикланди, колхозлар ва совхозларнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланди, машина-трактор станциялари қайта ташкил қилинди, жуда катта қўриқ ерлар ўзлаштирилди, планлаштиришнинг янги тартиби жорий қилинди, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши усталарининг янги кадрлари вояга етказилди. Бу амалга оширилган чоралар ҳозироқ ўзининг сезиларли натижаларини бермоқда. Мамлакат ҳеч қачон шу қадар кўп дон ҳосили олмаган эди. 1962 йилда дон экинларидан 9 миллиард пуд — 1953 йилдагига қараганда, қарийб икки баравар кўп ялпи ҳосил олинди. Айниқса муҳим нарса шу бўлдики, қишлоқ хўжалигини янада юксалтирмоқ учун мустаҳкам пойдевор қурилди.

Партиямиз халқ хўжалигини бошқаришнинг бутун системасини такомиллаштирганлиги мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучларини кенг миқёсда ривожлантиришга ниҳоят даражада ёрдам берди. Саноатни ва қурилишни бошқариш қайта қурилганлиги, қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилувчи янги органлар тузилганлиги, пастдан тортиб то юқоригача партия ва совет органлари ишлаб чиқариш принципи асосида қайта қурилганлиги сингари катта тадбирлар халқ хўжалигига партия ва давлат раҳбарлигининг мунтазам системасини вужудга келтирди. Бу система коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичига жуда яхши жавоб бермоқда. Ҳозир вазифа шундан иборатки, Ленин таълим бериб айтганидек, топилган формалардан энг кўп самара берадиган қилиб фойдаланмоқ керак.

(Охири иккинчи бетда).

ЛЕНИНИЗМ—БИЗНИНГ БАЙРОҒИМИЗ ВА ЗАФАРЛИ ҚУРОЛИМИЗ

(Бошы биринчи бетда).

Партия мамлакатимизни жаҳон капитализми билан иқтисодий мусобақанинг ҳал қилувчи маррасига олиб чиқди. Совет Иттифоқи капитализмнинг энг қудратли мамлакати бўлган Америка Қўшма Штатларига етай деб қолди. Бизнинг мамлакатимиз ўсиш суръатлари жиҳатидангина эмас, шу билан бирга, саноат маҳсулотининг кўлгина энг муҳим турларини ишлаб чиқаришни ҳар йилги кўпайтиришнинг абсолют миқдори жиҳатидан ҳам ўзининг асосий рақибидан устун бўлиб турибди. Бу устунлик йилдан-йилга ўсиб бормоқда, бу эса капитализм устидан иқтисодий ғалаба қозонишимизнинг гаровидир.

Капиталистик дунё арбоблари тобора кўпроқ эътироф қилиб айтаётган гаплар жуда диққатга сазовордир. Яқинда президент Кеннеди космосни тадқиқ қилишда СССР биринчи ўринда, Америка эса иккинчи ўринда турибди, деб айтди ва яна бунга илова қилиб, АҚШ «бундан буён ҳам орқада қола беради», деди. Америка энергетикларининг делегацияси ўз ҳукуматига қилган докладида, электроэнергетиканинг бир қанча соҳаларида ҳам Совет Иттифоқи Қўшма Штатлардан олдинда бормоқда, деб айтди. Америкадаги «Лук» журнали денгиз ва дарё кемачилиги соҳасида СССРнинг афзалликларини қайд қилиб, бундай деб ёзди: «Атом муз ёрари, қанотлари сув остида бўлган ва 40 узел тезлик билан юрадиган кемалар, газ-турбинали двигателлар, 70 минг тонна ҳажмли танкерлар, шиша толадан ясалган кемаларнинг корпуслари — мана шулар Россиянинг денгиздаги янги қиёфасидир». Бундай эътироф қилиб айтилган гапларни анча кўп келтириш мумкин. Хўш, буларнинг ҳаммаси нимани кўрсатади? Бу совет халқи амалга ошираётган ленинизмнинг улуғ кучи беихтиёр эътироф қилинаётганлигини кўрсатиб турибди!

Бизнинг мамлакатимиз ғоят юксалиб бормоқда. Лекин Ленин эришилган муваффақиятлар билан хотиржам бўлмаслик керак, ҳамиша олға бориш керак, деб таълим берган эди. У бундай деган эди: «Ҳамма гап шундаки, биз илгариги тажрибамиз натижасида ҳосил бўлган моҳирлигимиз билан қаноатланмасдан, **албатта олға қараб** бориш шимиз, **албатта кўпроқ** натижаларга эриша боришимиз, албатта енгилроқ вазифалардан оғирроқ вазифаларга ўта боришимиз керак. Бусиз умуман ҳеч қандай прогресс бўлиши мумкин эмас, социалистик қурилишда ҳам прогресс бўлиши мумкин эмас». (Асарлар, 28 том, 200-бет).

Одамга ғамхўрлик қилишни партия ўз фаолиятининг марказий вазифаси қилиб қўйди. Партия ўз ишида «Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун» деган шиорга амал қилмоқда. Қийинчиликларни енгишга тўғри келаётганлигига қарамай, партия ғамхўрлигининг натижалари совет кишиларининг ҳаётида очиқ сезилиб турибди.

Асрлардан бери давом қилиб келган уй-жой проблемаси муваффақиятли ҳал қилинмоқда. Кейинги ўн йил ичида шаҳарлар ва ишчи посёлкаларининг уй-жой фонди қарийб икки баравар кўпайди, 103 миллион киши — мамлакатимиз аҳолисининг қарийб ярмиси янги уйларга кўчиб кирди ёки ўзларининг уй-жой шароитларини яхшилаб олдилар. Уй-жой бинолари қуриш тез суръатлар билан давом этмоқда.

Социал-таъминотни яхшилаш проблемасини энг бой капиталистик давлатлар уддалашга ожизлик қилдилар, аммо, партия ва ҳукумат социал-таъминотни яхшилаш соҳасида жуда катта тадбирларни амалга оширди. 24 миллиондан кўпроқ киши давлат ва колхозлардан пенсия олмоқда. 1962 йилда аҳолига берилган тўловлар ва енгилликларнинг умумий миқдори 1953 йилдагига нисбатан икки баравардан зиёдроқ кўпайди ва 28,4 миллиард сўмга етди. Иш куни қисқартирилиб, етти ва олти соатга келтирилганлиги, ходимларнинг кам ҳақ тўланадиган категориялари оладиган иш ҳақи оширилганлиги, ишлаб чиқаришнинг кўп тармоқларида иш ҳақи тартибга солинганлиги, шунингдек, катта чора ва тадбирлар меҳнаткашларнинг турмуш шароитини яхшилашга, фаровонлигини оширишга ёрдам берди.

Партия меҳнаткашларнинг моддий ва маданий эҳтиёжларини таъмин ҳам кўпроқ қондиришга бундан буён ҳам тинмай ҳаракат қила беради. Бунинг учун бўлган бизнинг имкониятларимиз тобора кўпроқ кенгая беради.

Социалистик жамиятнинг муайян мақсадга қаратилган ғоявийлиги бу жамиятнинг энг катта афзаллигидир. Партия Ленин ғоявий меросининг коммунизм қуриш учун бебаҳо аҳамиятга эга бўлган бутун бойлигини тиклаб олди, **идеология ишининг** ленинча принципларини тиклади ва ривожлантирди, идеологиянинг барча воситаридан таъсир ҳам кўпроқ самарали фойдаланишга эришмоқда. Ҳозирги вақтда идеология иши учта жуда муҳим вазифани: меҳнатга коммунистик муносабатни тарбиялаш, меҳнаткашларнинг онг-лилигини ва сиёсий савиясини ошириш (бу вазифанинг коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш учун жуда катта аҳамияти бор); коммунистик жамият кишисини тарбиялаш; янги, коммунистик ижтимоий муносабатларнинг шакилланишига кўмаклашиш вазифаларини ҳал қилмоқда. Ғоявий-тарбиявий ишнинг, бутун жамоатчилигимизнинг муҳим вазифаларидан бири шуки, текинхўрликни, паразитизмни, ўғирлиқни йўқотиш, халқ мулкини таловчиларга, социалистик жамият қоидаларини бузувчиларга қарши ҳамда жамиятимизга ёт бўлган бошқа иллатларга қарши кескин кураш олиб бориш керак.

Ленин буржуа идеологиясининг ҳамма кўринишларига қарши муросасиз кураш олиб боришга чақирган эди. Буржуа идеологияси билан «тинч-тотув яшашни» бизнинг кишиларимизга қабул қилдириш йўлидаги уринишларга партия кескин равишда қарши чиқмоқда.

Партия идеология фаолиятининг доираси тобора кўпроқ кенгаймоқда. Фан, адабиёт ва санъат, кино ва театр — халқни маънавий ривожлантиришнинг ва коммунистик руҳда тарбиялашнинг ҳамма воситалари шу йиллар давомида партиянинг ҳамиша диққат марказида турди.

Партия ва ҳукумат раҳбарларининг ижодкор интеллигенция намояндалари билан ўтказган учрашувлари ленинча партиявийлигининг катта мактаби бўлди, адабиёт ва санъатни ғоявий юксалтирувчи янги зўр восита бўлди. Идеология соҳасида партия ўтказган кейинги тадбирларнинг моҳияти маданият ва бадиий ижодкорликнинг ҳамма соҳаларини коммунизмга хизмат қилдиришдан иборатдир.

Ўртоқлар! Партиянинг, партия ленинчи Марказий Комитетининг бутун фаолияти ленинча ишлаш усулининг, совет жамиятини ривожлантиришнинг ҳамма вазифаларини ленинча ҳал қилишнинг худди ўзидир. Ленинизмга содиқлик партиямизга жаҳон социализми позициясини, империализмга қарши қурашаётган барча революцион кучларни мустаҳкамлаш учун бир мамлакатда амалга оширилиши мумкин бўлган ҳамма чораларни кўриш имконини бермоқда.

Совет халқи ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси халқаро социализм тантанаси учун деб шу қадар кўп куч сарфладилар, шу қадар кўп қурбонлар бердиларки, жаҳондаги ҳеч бир халқ, ҳеч бир партия бунинг учун шунчалик куч сарфламаган, шунчалик қурбонлар бермаган эди. Бизнинг мамлакатимиз бутун дунё меҳнаткашлари олдида жанговар, ижодкор ленинча фикрнинг ва жамиятни революцион ўзгартиришдаги амалий тажрибанинг битмас-туганмас манбаи бўлиб турибди. Коммунизм қураётган Совет Иттифоқининг намунаси қандай зўр куч эканлигини империалистлар тушуниб турибдилар. Улар коммунизмга қарши олиб бораётган ўзларининг қурашларида асосий зарбани ҳозирги замондаги барча революцион кучларнинг таянчи, тинчлик ва тараққиётнинг қалъаси бўлган СССРга қарши қаратмоқдалар. Антикоммунизмнинг жуда катта идеологик ва сиёсий аппарати, аввало, СССРни нишонга олиб, тўхтовсиз ишламоқда. Бинобарин, антикоммунизмга қарши курашнинг асосий оғирлиги, тинчлик ва социал тараққиёт ишини ҳимоя қилишдаги асосий оғирлик ленинизм Ватанининг зиммасига тушмоқда. Совет кишилари коммунизм қураётганликлари билан, душманларнинг сон-саноқсиз ҳамталаларини даф қилаётганликлари билан ўзларининг янги даврнинг пионери ва авангарди бўлишдек улуғ интернационал вазифаларини шараф билан бажармоқдалар. Улар ўзларининг ҳар кунги меҳнатлари ва курашлари билан ленинизм Ватани деган улуғ ва фахрли номни нақадар юксак қадрлаётганликларини ва сақлаб келаётганликларини кўрсатмоқдалар.

Марксизм-ленинизм таълимоти асосида яратилган янги дунёни кўрмоқ учун жаҳоннинг ҳамма томонларидан бизнинг мамлакатимизга кишилар келмоқда. Барча қитъаларнинг юз минглаб вакиллари ҳар йил Совет мамлакатини зиёрат қилмоқдалар. Минг-минглаб кишилар бу ерда илм олмоқдалар. Ҳозирги вақтда СССРда 114 мамлакатдан келган 23 минг студент ўқимоқда. Улар бу ерда илм олиб, бизнинг тажрибамиз билан бойиб, ўз халқларига хизмат қиладилар, ўз халқларининг озодлиги ва бахт-саодати учун курашадилар.

Ленин таълимотининг ва ишларининг мухлислари бўлган кишилар доираси йилдан-йилга кенгаймоқда. Озодлик олган мамлакатларнинг жуда кўп оммаси ленинизмни ўзига байроқ қилиб олган социалистик мамлакатлар халқларининг, коммунистик партияларнинг қудратли отрядига қўшилмоқда. Шу мамлакатларнинг вакиллари, фақат Ленин таълимоти, Совет Иттифоқининг, жаҳон социалистик системасининг намунаси ва муваффақиятлари мустамлакачиликни тугатиш, миллий ва ссциал тараққиёт йўлини очиб берди, деб айтмоқдалар. Ҳатто, ленинизм душманлари ҳам Ленин идеяларининг жаҳоншумул таъсирини эътироф қилишга мажбур бўлдилар. Буржуа социологи Альфред Мейер «...Рус революциясининг йўлбошчиси В. И. Ленининг идеялари ва фаолияти ҳозирги кунда миллионларнинг ақл-идроки мафтун қилиб қўйди», деб айтмоқда. Буржуазия идеологлари ленинизмга қарши «идеялар урушини» кучайтиришга даъват қилмоқдалар, чунки акс ҳолда, деб ёзади улардан бири, «50 йил ичида бутун дунё ленинизм қарор топган дунё бўлиб қолиши жуда мумкин».

Уларнинг бундай хавотир бўлаётганликлари хусусида нима дейиш мумкин? Марксчи-ленинчилар мана шу хавотирланиб айтилган гаплар тўғри бўлиб чиқиши учун ўз кучларини аямайдилар. Жаҳон ленинизм ҳақиқатан қарор топган жаҳон бўлиб қолади, албатта, шундай бўлади!

Ленин алангалатган коммунизм машъали партиямиз ва халқимизнинг ўтган ўн йил мобайнидаги ижодий, яратувчилик фаолияти натижасида тағин ҳам ёрқин нур бераётган бўлиб қолди. Бу ўн йилнинг катта ички ва халқаро аҳамияти бор. Тажриба шуни, шаксшубҳасиз, исбот қилдики:

— ленинизмга ва социалистик тузумга ёт бўлган шахсга сиғинишнинг ҳамма иллатларидан тозаланиб олган Совет мамлакати коммунизм сари анча тез қадам ташлаб йўл олди ва ҳамма соҳаларда катта муваффақиятларга эришди;

— мамлакатимизнинг обрўси, ленинизмнинг жозибадор кучи ошиб кетди, социализмнинг ва барча революцион кучларнинг халқаро позициялари мустаҳкамланди.

Ленининг: «Бизнинг йўлимиз... — тўғри йўлдир, чунки эрта ё кеч албатта бошқа мамлакатлар ҳам шу йўлга келиб қоладилар». (Асарлар, 33 том, 157-бет), деб айтган сўзлари ниҳоят даражада ҳаққоний сўзлар эканлигини тарих тобора яққол тасдиқламоқда. Олға борадиган йўлимизни КПСС Программаси ёритиб турибди. Коммунизм қуриш программасини амалга ошириш учун кураш — бутун совет халқи ҳаётининг ва фаолиятининг асосий мазмунидир, жаҳоншумул социал тараққиётга берилаётган қудратли мададдир, тинчликни ва ҳамма халқларнинг хавфсизлигини таъминлашга қўшилаётган ҳал қилувчи ҳиссадир, бизнинг давримизда қилинаётган энг катта ишдир ва биз Ленинга атаб қураётган энг яхши ёдгорликдир.

III.

ЛЕНИНИЗМНИНГ УЛУҒ ХАЛОСКОРЛИК МИССИЯСИ

Ўртоқлар! Коммунистик қурилишнинг муваффақиятлари, тинчликни мустаҳкамлаш ва империалистлар инсониятнинг бошига солишга неча марталаб уринган жаҳон термоядро урушининг олдини олиш учун ижчиллик билан ленинча кураш олиб бориш сиёсати Совет Иттифоқининг халқаро обрўсини ҳар қачонгидан ҳам ошириб юборди. Ҳамма қитъалардаги янгидан-янги миллионлаб кишилар Ленин мамлакати тинчликнинг жонкуяр курашчиси ва асосий таянчи эканлигига қаноат ҳосил қилдилар, ленинча ташқи сиёсатнинг ҳар бир халқ тақдири учун бўлган жуда катта аҳамиятини кўрдилар.

Империалистлар инсониятни икки марта қонли жаҳон уруши гирдобига ташладилар, бу урушлар 60 миллион кишининг ёстиғини қуритди. Ўн миллионлаб кишиларни мажбурий қилиб қўйди, бутун-бутун мамлакатларни хонавайрон қилди, ўн минглаб шаҳарлар ва қишлоқларни ер билан яксон қилди. Бироқ, АҚШ империалистлари бошчилик қилаётган агрессив доиралар янги жаҳон урушига тўхтовсиз тайёргарлик кўрмоқдалар. Бу сафарги уруш бутун-бутун халқлар ва давлатларнинг ҳаёт мамотини ҳал қиладиган уруш бўлади. Олимларнинг қилган ҳисобларига қараганда, ҳозирги вақтда ер юзидаги ҳар бир кишига 80 тоннадан портловчи модда гамлаб қўйилибди, шу дамгача тўпланган атом ва водород қуролининг уч процента масалан, АҚШ сингари катта мамлакатни батамом емириб ташлашга кифоя қилади. Шу қунгача жамғариб қўйилган ядро қуроли билан ерни остин-устин қилиш, тоғларни ағдариб ташлаш ва океанлар сувини тошириб юбориш мумкин.

Миллион-миллион кишилар савол бериб айтмоқдаларки, бу даҳшатли офатнинг наҳотки олдини олиб бўлмаса? Вужудга келган бу аҳволдан қутулишнинг йўлини борми?

Империализм бу саволга жавоб бермайди ва бера олмайди. Ўз моҳияти билан агрессив бўлган империализм қурол-яроғларни яна тоғ-тоғ қилиб кўпайтиришни давом эттирмоқда, урушга олиб борадиган эски йўлни давом эттирмоқда.

Инсониятни ҳаяжонга солиб турган саволга фақат бизнинг марксизм-ленинизм таълимотимиз жавоб беради. Бу жавоб шуки, эндиликда жаҳон уруши бўлиши муқаррар бир нарса эмас, бу урушнинг олдини олиш мумкин ва лозим, турли социал тузумдаги давлатлар ўртасидаги муносабатларда тинч-тотув яшаш принципини барқарор қилиш мумкин ва лозим. Бу хулоса, аввало, социалистик лагернинг ошган қудратига асосланади. Айни вақтда ленинизм берган жавоб жаҳоннинг ҳамма кучларини империализмнинг агрессив йўлига қарши кескин курашга, жаҳон урушининг олдини олишнинг реал мажмуй имкониятларидан фойдаланишга сафарбар қилади ва руҳлантиради. Тинч-тотув яшаш идеяси моддий куч бўлиб қолди, инсониятнинг жуда катта кўпчилиги шу идея атрофида бирлашмоқда. Шу билан бирга, тинч-тотув яшаш шароитида ҳам революцион ўзгаришлар янада давом этмоқда ва муқаррар давом эта беради, деб ленинизм таълим бермоқда ва буни тарихий тажриба тасдиқламоқда.

Тинч-тотув яшаш идеяси Ленининнинг социалистик революция назарияси, социализм дастлаб алоҳида олинган бир мамлакатда ғалаба қилиши мумкин, деган хулоса замирига жойлашган идеядир. Совет ҳокимияти ўрнатилганидан кейин В. И. Ленин шу идеяни ривожлантирди, турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципини таърифлаб берди ва бутунлай янги, 1917 йилга қадар мисли бўлмаган ташқи сиёсатни ишлаб чиқди.

Ленинизмга содиқ курашчилар СССР бирдан-бир социалистик мамлакат бўлиб турган даврда тинчлик учун, иккинчи жаҳон урушининг олдини олиш учун фидокорона кураш олиб бордилар. Лекин социализм кучлари империализмдан заифроқ эди, урушдан манфаатдор бўлмаган ижтимоий ва сиёсий кучлар эса етарли даражада уюшмаган эди. Шу сабабли, ўша вақтда агрессорларнинг қўлини боғлаб қўйишнинг имкони бўлмади.

Жаҳон социализм системаси вужудга келганидан кейин, бу системанинг иқтисодий ва ҳарбий қудрати жуда ўсиб кетганлиги, империализмнинг мустамлакачилик системаси барбод бўлганлиги, капитализмнинг умумий кризиси чуқурлашгани сабабли тинч-тотув яшаш сиёсатини амалга оширишда янги боскич бошланди. Халқаро майдондаги кучларнинг нисбати социализм фойдасига кескин ўзгарди. Шу даврда бизнинг партиямиз ва унинг Марказий Комитети Ленин идеясини бойитдилар, ривожлантирдилар. Бу сиёсатни ўтказиш воситалари ва усуллари кўпайди. Бу ишда атоқли марксчи-ленинчи Никита Сергеевич Хрушчев жуда катта роль ўйнаганлигини бутун инсоният яхши билади. У мана шу ленинча сиёсатнинг жонли руҳини, унинг таъсирчан жанговар кучини, унинг чуқур халқчиллик характерини яққол ифодаламоқда. Жаҳон уруши таҳдирга ёзилган муқаррар бир нарса эмас, деб XX съезднинг, КПСС Программасининг чиқарган хулосалари ленинизм назариясига ҳам, сиёсатига ҳам қўшилган жуда катта ҳиссадир.

Бизнинг партиямиз империализмнинг йиртқичлик моҳиятини изчиллик билан фош қилиб, унинг агрессив планларини барбод қилиб, империализмга қарши кескин ва актив кураш олиб бормоқда. Тинчлик учун кураш, тинч-тотув яшаш сиёсатининг муваффақиятлари, В. И. Ленининг сўзлари билан айтганда, «Революциямизнинг пропагандистик кучини юз марта» оширди. (Асарлар, 26 том, 411-бет).

Жаҳанни термоядро урушидан неча марталаб қутқариб қолган Совет Иттифоқини одамларнинг авлод-авлодлари асрлар бўйи ҳурматлаб тилга олажаклар. АҚШнинг агрессив доиралари томонидан Кариб денгизи районида бошланган танглик тинч йўл билан бартараф қилинганлиги, термоядро урушининг олди олинганлиги, социалистик Кубанинг революцион ғалабалари ҳимоя қилиниб сақлаб қолинганлиги — тинч-тотув яшаш сиёсатининг тўғрилигини, инсоният учун бу сиёсат ҳайрли натижалар берганлигини кўрсатувчи ёрқин далилдир.

В. И. Ленин социалистик давлатнинг ташқи сиёсатини ғоят қаттиқ қўллик билан ўтказиб келди ва империалистларнинг дўқларига учмаслик керак, деб таълим берди. Шу билан бирга, у Совет давлатининг капиталистик давлатлар билан ўзаро муносабатларида, буржуазиянинг турли группаларининг ўзаро муносабатларда ғоят эпчиллик кўрсатди. Ленинча ташқи сиёсатнинг бу хислатлари жаҳон миқёсидаги кучларнинг ҳозирги нисбати шароитида айниқса муҳимдир.

Империализмнинг энг реакцион доиралари, ҳозирги вақтда «қутурганлар» деб аталаётган ана шу доиралар термоядро урушига очиқдан-очиқ таянмоқдалар. Ғарб мамлакатларининг империалистлари урушни тайёрлаш мурувватларини кейинги вақтда тобора кучлироқ қилиб бурамоқдалар. Улар АҚШ ва Англиянинг ядро билан қуролланган ҳарбий қисмларини бирлаштирмоқдалар, денгизда «кўп томонлама идора қилинадиган ва кўп томонлама контроллик остида бўлган» махсус ядро кучларини вужудга келтирмоқдалар, кўп йилларга олдиндан мўлжаллаб қўйилган зўр бериб қуролланишни планлаштирмоқдалар. АҚШ ва Франция ядро қуроли синовларини яна бошлаб юборди. Зарбадан ўзини ўнглаб олган гитлерчи генераллар агом бомбасига тобора сурбетлик билан қўл чўзмоқдалар.

Марксчи-ленинчилар ҳақиқатга тик қарайдилар. Империализм ҳали кучли, у ўзининг агрессивлигидан қайтгани йўқ. Империализмнинг агрессив планлари мавжуд бўлиб турган шароитда Марказий Комитет, Совет ҳукумати Ленининг социалистик Ватанининг мудофаа қобилияти мустаҳкамлансин, деган васиятларини бир дақиқа бўлса ҳам, унутмайдилар. Социализм эндиликда енгилмас куч бўлиб қолди, кимки унинг қудратини синаб кўрадиган бўлса, жуда қақшатқич зарбага учрайди!

Айни вақтда бизнинг мамлакатимиз кучларнинг ҳозирги нисбатига реалистик назарда қараётганлар, ядро уруши қандай даҳшатли оқибатлар келтиришини тушунаётганлар билан оқилона битимга келиш йўлини қидиришга тайёр. «Буржуа лагерининг масалани ҳарбий йўсинда ҳал қилишга интиладиган намояндалари билан иш кўрамизми, ёки буржуа лагерининг пацифизмга... интиладиган намояндалари билан иш кўрамизми, бу биз учун барибир эмас». (Асарлар, 33 том, 268-бет), деб Ленининг берган кўрсатмаси ўз кучини батамом сақлаб қолмоқда. Тинч-тотув яшаш сиёсатини изчиллик билан ўтказиш катта мардликни ҳам, катта санъатни ҳам талаб қилади. Жаҳон сиёсатининг турли соҳаларида ҳали ўткир ва қаттиқ тўқнашувлар бўлиши турган гап. Бу тўқнашувлардан ғолиб бўлиб чиқмоқ учун ленинча ҳаракат қилмоқ керак — партиямизнинг Марказий Комитети ҳам ана шундай ҳаракат қилмоқда.

Марксистлар империалистик урушларга таг-томири билан барҳам беришга, меҳнаткашларни урушлар келтирадиган азоб-уқубатлар ва кулфатлардан халос қилишга ҳамиша ишчилар синфининг энг муҳим вазифаси деб қараб келдилар. Ленин жаҳон урушини энг катта жиноят деб атаган эди. «Бундай урушга қарши курашга, — деб уқтирган эди у, — бутун умрингни бағишласанг ҳам арзийди, бу курашда раҳимсиз бўлиш керак, шу урушни ёқловчи барча софизмни ҳамма жойда таъқиб этмоқ керак». (Асарлар, 33 том, 453-бет).

Бу даъват ядро урушининг оқибатлари қандай бўлишини англаб турган марксчи-ленинчиларнинг ҳозирги авлоди зиммасига ғоят фидокорлик, садоқат билан ҳаракат қилиш вазифасини юклаяпти! Коммунистлар халқ оммасини уруш хавфига қарши актив курашишга чақирмоқдалар. Ҳарбийларни жиловлаб қўйиш, империалистик ҳукуматларни халқларнинг иродасини бажаришга ва тинч-тотув яшаш йўлидан боришга мажбур қилиш керак — капитализм мамлакатларидаги тинчлик курашчилари урушнинг олдини олишга қўшадиган ҳиссаларини ана шу тахлитда тушунмоқдалар, тинчлик учун курашни шаҳарлар ва қишлоқларни ядро тўфонидан қутқариб қолишнинг омили деб билмоқдалар.

Ҳозирги вақтда тинчлик билан коммунизм бир бутун маънода тушунилмоқдаки, шунинг ўзи марксизм-ленинизмнинг жуда катта маънавий-сиёсий ғалабасидир. Ҳозирги кунда биз билан биргаликда тинчлик учун курашаётган кишиларнинг ҳаммаси ҳам коммунизм принципларига қўшилади, деб бўлмайди. Лекин империализмнинг энг расво, энг жирканч ифодаси бўлган урушларга қарши коммунистларнинг фидокорлик билан олиб бораётган кураши мустаҳкам тинчлик учун ҳаракат қилаётган барча одамларнинг кўзини очиб, замонамизнинг бирдан-бир ҳақиқати — коммунизм ҳақиқати эканлигини уларга кўрсатиб қўймоқда. Империалистлар зўр бериб қуроллашни оқлаш учун мамлакатимизнинг гўё агрессивлиги ҳақидаги афсонадан фойдаланиб келдилар. Уларнинг бу афсонаси бутунлай чиппакка чиқарилди. Социализм ва коммунизм қурилиши тинчликни ҳимоя қилиш билан қўшилиб кетаётганини, СССР, бутун жаҳон социалистик системаси қанчалик мустаҳкам бўлса, тинчлик иши шунчалик ишончлироқ бўлишини турмушнинг ўзи, Совет Иттифоқининг ёпқасига ва батамом қуролсизланиш йўлидаги кескин кураши исботлади. Бундан жуда катта сиёсий аҳамиятга эга бўлган хулоса чиқадики, Совет Иттифоқининг, жаҳон социализм системасининг мустаҳкамланишидан, ленинизмнинг янада тантана қилишидан ер юзидаги барча халқлар манфаатдордирлар.

Партиямиз ҳамиша таъкидлаб келаётганидек, тинч-тотув яшаш — империализм билан сира ҳам муросага келиш эмас, балки жаҳон миқёсида социализм билан капитализм ўртасидаги синфий кураш формасидир. Социализм билан капитализм ўртасидаги зиддият — давримизнинг асосий зиддиятидир. Социализм билан капитализм ўртасида иқтисодий, сиёсий ва идеология соҳаларида улкан жанг боряпти. Ана шу жангда социализм ўзининг устунлигини амалда, ўз намунаси билан намойиш қиляпти.

Ленинизм тинч-тотув яшаш сиёсатини дунёни революцион тарзда ўзгартиришни давом эттиришга қаратилган ҳаракатлар билан қўшиб олиб боради. Тинчлик шароитида социалистик ҳамдўстлик мустаҳкамланади, социализм ва коммунизмнинг афзалликлари тўла намоён бўлади. Тинчликни ҳимоя қилиш, халқаро сиёсатда тинч-тотув яшаш принципини қарор топтириш жаҳон революцияси процессини бўшаштирмайди, балки кучайтириб юборади. Айни тинч-тотув яшаш вазиятида Куба революцияси ғалаба қилди ва социализм Европа ва Осиёдан кейин ер шарининг учинчи қитъасида — Америка қитъасида қарор топди.

Тинч-тотув яшаш шароитида миллий-озодлик ҳаракати ҳам муваффақият билан кенг авж олишини тарих кўрсатиб берди. Совет Иттифоқи, барча социалистик мамлакатлар Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларининг империализмга қарши озодлик ҳаракатини, уларнинг муқаддас, адолатли урушларини тамомила қувватламоқдалар, уларга маънавий, сиёсий ва моддий ёрдам кўрсатмоқдалар. Ўтган йиллар мобайнида КПСС ана шундай амалий мададкорлик намуналарини кўп марталаб кўрсатди. Бирлашган Араб Республикаси, Индонезия, Жазоир, Яман халқларига ва бошқа кўпгина халқларга бизнинг берётган ёрдамимиз жуда реал ёрдам бўлиб, миллий озодлик ҳаракатини қувватлаш тўғрисидаги Ленин васиятларининг амалда рўёбга чиқарилишидир. Бу масалада ҳам бизнинг позициямиз аниқ ва равшандир: мустамлакачиликнинг ҳамма формалари ер юзидан супуриб ташланиши, ҳамма халқлар озод бўлиши керак.

Тинч-тотув яшаш капиталистик системанинг барча зиддиятларини кескинлаштириб, капитализм кўрғонларида ишчилар ҳаракатининг ривожланишига тўла майдон очиб беради. Кенг оммаининг монополияларга қарши қаратилган ҳаракат тўлқини барча кучли равишда авж олаётганлиги шундан далолат бериб турибди. Капиталистик мамлакатларда иш ташлаш курашининг мисли кўрилмаган даражага кўтарилганлиги ҳам шундан далолат бериб турибди. Ҳамма мамлакатларда социалистик революцияларнинг ғалаба қилиши муқаррардир. Ҳар қайси мамлакатнинг халқлари эса бу революция конкрет тарихий шароитларда энг мақсадга мувофиқ формаларда амалга оширажаклар.

Ҳозирги революцион процесс шу тахлитда ривожланиб бормоқда, социализм ва тинчлик кучлари империализм ва уруш кучларининг ҳам рўпараси, ҳам ичкарисидан унга шу тахлитда қудратли ҳужум қилмоқда. Ҳар бир ўтган ой ва йил жаҳон социалистик системасини, унинг ғоявий, сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий куч-қудратини кучайтирмоқда ҳамда империализм системасини тагидан зил кетказиб, заифлаштирмоқда. Жаҳон социализм системасининг ютуқларида, Куба халқининг озодлик ва мустақиллик учун, Америка империализми кирдикорларига қарши қаҳрамонона курашида, француз шахтёрлари ва итальян металлистларининг ғалабасида, бошқа капиталистик мамлакатлардаги пролетариатнинг синфий жангларида, Осиё, Африка, Латин Америкаси халқларининг империализмга қарши тобора кенгайиб бораётган жанглари да Ленининг улуғ идеялари яшамоқда ва тантана қилмоқда.

Тинч-тотув яшаш сиёсатини ленинчасига тушунганда, бу сиёсат инсониятни жаҳон миқёсида қирғинчилик урушидан халос этишга, империалистик қароқчиларни яккалаб қўйишга, социалистик мамлакатларга ўз афзалликларини тўлароқ намоён қилиш ва қисқа муддат ичида иқтисодий соҳада капитализмни мағлубиятга учратиш имкониятини беришга, капиталистик мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг эксплуататор тузумга қарши курашини кучайтириш учун, миллий-озодлик ҳаракатини тағин ҳам кучлироқ тарзда авж олдириш учун қулай шарт-шароитларни таъминлаб беришга қаратилгандир. Худди шунинг учун ҳам тинчлик сиёсати ер шарининг ҳамма қисмига ленинизмни ёйишга жуда кўп даражада ёрдам бермоқда.

Демак, халқаро майдонда икки позиция, икки йўл — империализм йўли билан социализм йўли тобора кўпроқ бўртиб кўринмоқда.

Халокатга маҳкум этилган капитализм инсониятнинг ҳаётий манфаатларини назар-писанд қилмай, қуюқондан чиқиб кетмоқда. Агрессив доиралар хатарли авантюралар қилмоқда, улар бутун ер шари аҳолисининг бошига термоядро урушининг зарбаларини ёғдиришга ҳам тайёрдир. Бу — куни битиб қолган одамларнинг мантиқи ва ҳаракатидир. Ҳозирги замон капитализми корчалонларининг фалсафасини қисқача қилиб: «Биздан кейин қиёмат-қойим бўлмайдими», деган сўзлар билан ифодалаш мумкин.

Халқаро социализм инсониятга душманликдан иборат бўлган ана шу йўлга ўз позициясини қарамақарши қўймоқда. Социализм инсониятнинг тақдири учун, одамларнинг асосий кўпчилиги манфаатлари учун, цивилизация ва маданият учун масъулиятни ўз зиммасига олиши мумкин ва олади. Социализм ўз программасини илгари сурди, бу программанинг амалга оширилиши инсониятга тинчлик, халқлар учун миллий озодлик ва мустақиллик, эркин ва фаровон ҳаёт беради. Ленинизмнинг, ленинча сиёсат ва идеологиянинг буюк халоскорлик миссияси ана шундан иборат.

Биз шундай бир даврда яшамоқдамизки, революцион кучларнинг актив ҳаракатлари натижасида тарихнинг ўзи коммунизмнинг иттифоқчиси бўлиб қолди. Тарихнинг шахдам қадами жадаллашмоқда. Тарих марксизм-ленинизмнинг бир муваффақиятидан иккинчи муваффақияти сари чинакам большевистик суръатлар билан ривожланиб бормоқда.

IV.

КОММУНИСТИК ҲАРАКАТНИНГ ЛЕНИНЧА ЖИПСЛИГИ УЧУН

Ўртоқлар! Социализм мамлакатларининг, жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлиги — барча демократик, прогрессив кучлар жипслигининг асоси, халқаро ишчилар синфи ғалабасининг гарантиясидир. В. И. Ленин коммунистларга ягона бир сафда қўлни кўлга маҳкам бериб, олға қараб борингиз, капитализмга қарши, коммунизм тантанаси учун курашда ўз халқаро жанговар иттифоқингизни бутун чоралар билан мустаҳкамлангиз, деб таълим берган эди. «Бутун дунё пролетариати, сўнгра барча мамлакатларнинг бутун меҳнаткашлар оммаси ва бутун жаҳондаги миллатлар иттифоқ тузиш ва бирлашишга ўз ихтиёрлари билан интилмасалар, капитализм устидан ғалаба қилишни муваффақият билан тугаллаш мумкин эмас», — деб Ленин масалани ана шу таҳлитда кескин ва қаттиқ қўйган эди. (Асарлар, 31 том, 145-бет).

Ишчилар синфи буржуазияга нисбатан кучсизроқ бўлган даврда интернационал жипслик мутлақо зарур эди. Лекин бу жипслик кучлар нисбати ишчилар синфи фойдасига тамомила ўзгариб кетган ҳозирги вақтда ҳам шунчалик зарурдир. Чунки жаҳон пролетариатининг кучигина ортиб бормай, шу билан бирга инсониятнинг тақдири учун, цивилизация ва маданият учун, ўн миллионлаб ва юз миллионлаб кишиларнинг бахт-саодати ва ҳаёти учун унинг тарихий масъулияти ҳам ортиб бормоқда. Бинобарин, коммунизм қанча кўп ғалабага эришган, капиталистик тузумнинг заволи қанча яқинлашган сайин, коммунистлар бутун жаҳон армиясининг иттифоқи шунча мустаҳкамроқ бўлиши керак, ленинча пролетар интернационализми принципи халқаро коммунистик ҳаракат жипслиги учун ҳар қайси коммунистик партия амалда кураш олиб бориши кераклигини тақозо қилади. Ленининнинг ҳақиқий қурашчилари коммунистик ҳаракатнинг жипслигини қадрламоқлари ва уни мустаҳкамлаш тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилмоқлари керак.

Қардош партиялар вакилларининг Москва кенгашлари қабул қилган 1957 йилги Декларация ва 1960 йилги Баёнот ҳозирги замон шароитида бутун дунё коммунистларининг жанговар программасидир. Башарти Маркс, Энгельс ва Ленин тирик бўлганларида, улар шак-шубҳасиз: «Бизнинг издошларимиз тўғри йўлни тузиб олишди. Шу йўлга амал қилиб, янгидан буюк ғалабаларга эришаверинг», — деган бўлур эдилар. Москва кенгашлари ҳужжатларининг ҳаммэ принципларини КПСС оғишмай бажариб келяпти.

Коммунистик ҳаракат реакцион кучларга қарши, турли оппортунистик оқимлар — ревизионистлар, догматиклар ва сектантларга қарши, миллатчиларга, ўнг таслимчилар ва «сўл» авантюристларга қарши кураш олиб бориб, ривожланмоқда ва мустаҳкамланмоқда. В. И. Ленин ревизионизмга нисбатан муросасиз эди. Бироқ ҳар ғал «сўл» оппортунизм жиддий хавф бўлиб кўрина бошлаган пайтда, Ленин бундай деб огоҳлантирар эди: агар бундай «...«сўл» бемаъниликка қарши қатъий ҳужум қилинмаса, у ҳолда бутун

ЛЕНИН НОМИ БИЛАН
КОММУНИЗМ САРИ, ОЛҒА!

Революция йўлбошчиси, Коммунистик партия ва жаҳонда биринчи Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Ленининг номи Совет Ўзбекистони меҳнаткашларига беҳад яқин ва азиздир. Ильич туғилган куннинг 93 йиллиги республикада кенг нишонланмоқда.

Ана шу шонли воқеага бағишлаб, 22 апрелда Тошкентдаги Навоий номли театрда тантанали мажлис бўлиб ўтди. Бу ерга ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, фан ва маданият арбоблари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг ҳамда маҳаллий гарнизон ҳарбий қисмларининг вакиллари, кекса большевиклар, гражданлар урушининг ва Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини ўрнатишнинг қатнашчилари тўпландилар.

Мажлис президиумида КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюросининг раиси В. Г. Ломоносов, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари В. А. Карлов, Р. Қурбонов, М. М. Мусахонов, Ё. С. Насриддинова, И. И. Федюнинский, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидатлар Қ. Муртазоев, И. М. Нажесткин, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов, СССР Олий Советининг ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари ҳамда бошқа раҳбар партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари, революцион ҳаракат ветеранлари ўтиришдилар.

Тантанали мажлисни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев очади.

Оркестр ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнларини ижро этади.

Мажлис қатнашчилари узоқ давом этган гулдурос қарсаклар остида содиқ ленинчи, тинчлик учун толмас курашчи ўртоқ Н. С. Хрушчев бошлиқ КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Президиумини фахрий президиумга сайладилар.

Доклад қилиш учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. Ж. Худойбердиевга сўз берилади.

Социалистик Ватанимизнинг халқлари, бутун прогрессив инсоният, дейди докладчи, Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 93 йиллигини меҳнатда янги зафарларни қўлга киритилаётган бир вазиятда — коммунизм тантанаси йўлида оммавий қаҳрамонлик кўрсатилаётган, ижодий илҳомкорлик билан улуғвор ишлар амалга оширилаётган кунларда нишонламоқдалар.

Ҳозирги тарихий давр-абадий барҳаёт Ленин идеяларининг буюк зафарли тантанаси давридир. Жаҳон тараққиёти Владимир Ильич Ленин башорат қилган тарзда бораётганлигини турмуш яққол кўрсатиб турибди. Тарих Ленин айтган тарзда ривожланмоқда.

Партия ҳаётининг ленинча нормаларини, ленинча раҳбарлик методларини тиклаш соҳасида сўнгги йилларда катта иш қилинди. Шахсга сиғиниш оқибатларининг тугатилганлиги коллектив назарий тафаккур учун кенг майдон очиб берди. Партия қарорлари, партия амалга ошираётган катта-катта социал-иқтисодий тадбирлар, чуночи, саноатга, қурилишга ва қишлоқ хўжалигига партия раҳбарлигининг қайта қурилганлиги, планлаштириш такомиллаштирилганлиги ва шу каби бошқа тадбирлар революцион назарияни янада ривожлантирди ва бойитди.

Партия XX, XXI ва XXII съездларининг, КПСС Марказий Комитети пленумларининг қарорлари ва материаллари, ўртоқ Никита Сергеевич Хрушчевнинг докладлари ва нутқлари ҳозирги замоннинг янги проблемаларини марксча-ленинча ишлаб чиқишда алоҳида муҳим аҳамиятга эгадир. Партиянинг, партия Марказий Комитетининг зўр назарий қудрати КПСС Программасида ўзининг энг тўла ифодасини топди. Ана шу ҳужжат — давримизнинг коммунистик манифести, коммунизм тўғрисидаги марксча-ленинча назариянинг энг муҳим қоидаларини ҳамда коммунистик қурилиш соҳасидаги амалий тажрибадан келиб чиқувчи янги хулосаларни ўзида мужассамлаштирди.

Докладчи абадий барҳаёт Ленин васиятларини амалга ошириб, совет кишилари улуғвор ғалабаларни қўлга киритганликларидан далолат берувчи ёрқин мисолларни кўрсатиб ўтади.

Коммунизмнинг моддий техника базасини яратиш йўлидаги умумхалқ курашига Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Ўзбекистон ССР мамлакатнинг йирик саноат марказларидан бири, унинг асосий пахта базаси бўлиб қолди. Ҳозир Ўзбекистонда саноатнинг етмишдан ортиқ тармоғи бор, шулар орасида қора ва рангли металлургия, машинасозлик ва химия корхоналари, кўмир ва нефть чиқарувчи корхоналар муҳим ўрин тутади. Эндиликда газ саноати республиканинг жуда катта бойлигидир. Ўзбекистоннинг социалистик индустрияси ўз суръатларини тобора ошириб бормоқда. У, асосий кўрсаткичлар бўйича етти йилликнинг контроль рақамларидан ўзиб кетди. Бир қанча жуда муҳим маҳсулотларни ишлаб чиқариш соҳасида 1965 йил учун белгиланган даражага 1962 йилдаёқ эришилди. Келгуси йигирма йил ичида Ўзбекистон ССР саноати жадалроқ суратлар билан ривожланади. Машинасозлик, газ саноати янада кучли суратда ривож топади. Ўзбекистон «улкан химия» республикасига айланади. Янги йирик электростанциялар қурилади, саноатнинг янги тармоқлари барпо этилади.

Республика қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари катта ютуқларга эришмоқдалар. Тўрт йил ичида Ўзбекистон колхоз ва совхозлари Ватанга бундан илгариги тўрт йилдагига нисбатан 210 минг тонна кўп «оқ олтин» бердилар. Партия ташкилоти ва қишлоқ меҳнаткашлари ана шу энг қимматли хомашёни етиштиришни кескин кўпайтириш учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар.

Республика пахтакорлари КПСС Марказий Комитети, Совет ҳукумати, шахсан Н. С. Хрушчевнинг доимий меҳрибонлиги ва ғамхўрлигини сезиб турибдилар. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Пахтани харид қилиш ва топшириш нархларини ошириш тўғрисида ва пахтакор колхозларга ғалла сотиш ҳақида» яқинда қабул қилган қарори — ана шу оталарча ғамхўрликнинг ёрқин ифодасидир. Бу қарор пахтачиликни янада кескин суратда юксалтириш учун чексиз имкониятлар очиб бермоқда. Мўл пахта учун курашдан ҳар бир қишлоқ меҳнаткашининг моддий манфаатдорлигини оширмоқда.

Ҳозир колхоз ва совхоз далаларида экишнинг авжи долзарб пайти бўлиб, пахтадан мўл ҳосил етиштиришни таъминлаш соҳасидаги ишлар кенг кўламда олиб борилмоқда. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу йил Ватанга 3 миллион 566 минг тонна «оқ олтин» беришга қаттиқ бел боғлаганлар.

Республика меҳнаткашларининг фаровонлиги йилдан-йилга ошмоқда ва Ўзбекистон маданияти барқ уриб яшнамоқда. Илм-фан, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш ишлари, адабиёт ва санъат, физкультура ва спорт тобора кўпроқ равнақ топмоқда. Ўзбекистон фан ва маданиятни ривожлантириш даражаси жиҳатидан, халқ хўжалигига мутахассислар тайёрлаб бериш жиҳатидан ўзига қўшни бўлган хорижий Шарқ мамлакатларидангина эмас, балки Ғарбдаги ривожланган кўпгина капиталистик давлатлардан ҳам анча ўзиб кетди.

КПСС Марказий Комитетининг Ўрта Осиё Бюроси, Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши ва Ўрта Осиёнинг бошқа ташкилотлари тузилганлиги Ўрта Осиёдаги барча қардош республикаларнинг халқларини иқтисодий, сиёсий ва маънавий жиҳатдан янада яқинлаштиришда муҳим роль ўйнайди. Партия СССРдаги барча халқларнинг экономикаси ва маданиятини янада, ҳар тарафлама яшнатишга, миллатлар ва элатларнинг ғоявий бирлигини кучайтиришга, ҳар бир халқнинг прогрессив традицияларини қўллаб-қувватлашга ва айни бир маҳалда коммунизм қурувчиларининг ҳамма халқлар учун ягона бўлган янги революцион традицияларини ривожлантиришга бундан буён ҳам ҳаракат қила беради.

Бизнинг ютуқларимиз шак-шубҳасиздир. Лекин улуғ Ленин эришилган натижалар билан хотиржамланиб қолмаслик, янги резерваларни қидириш, халқнинг ижодий ташаббускорлигини кенг авж олдириш, эртага бугунгидан яхшироқ ишлаш ҳамда коммунизм сари олға шаҳдам қадам ташлаб боришимизда кун сайин тобора янги-янги марраларни эгаллаш керак, деб таълим берган эди.

Докладчи улуғ Ленин идеяларининг ҳамиша ғолибона кучи тўғрисида гапириб, В. И. Ленининг Совет Иттифоқи ўз ибрат кучи билан бошқа мамлакатларга тобора кўпроқ таъсир кўрсатаверади, деган сўзлари рўёбга чиқди, дейди. Жаҳон социалистик системасининг куч-қудрати йилдан-йилга ривожланиб ва мустаҳкамланиб бормоқда. Социалистик лагерь давлатлари ўртасидаги ўзаро муносабатлар пролетар интернационализми, дўстлик ва қардошларча ўзаро ёрдамдан иборат ленинча принципларга асосланган. Жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракати жуда катта муваффақиятларга эришди.

Докладчи пировардида бундай дейди:

— Ленин идеялари эндиликда неча юз миллионлаб кишиларни илҳомлантирувчи енгилмас моддий куч бўлиб қолди. Инсониятнинг улуғвор истиқболи унинг кўз олдида тобора равшанроқ гавдаланмоқда, бу истиқбол фақат коммунизмникидир.

Бизнинг халқимиз улуғ коммунистлар партиясининг етакчилигида эзгу мақсад сари комил ишонч билан шаҳдам қадам ташлаб олға бормоқда. Партиямизнинг бутун фаолияти — унинг ажойиб теран тафаккуридан, ленинча донишмандлигидан, улуғвор ижодий кучидан яққол далолат бериб турибди.

Ленининг номи, унинг ишлари ва таълимоти асрлар бўйи яшайди. Ленин иши енгилмасдир!

Мажлис қатнашчилари барча совет кишиларининг фикр ва туйғуларини ифодаловчи бу сўзларни қизғин қарсаклар билан кутиб оладилар.

Мажлис қатнашчилари зўр кўтаринкилик вазиятида КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевга табрикнома қабул қилдилар.

Зал гумбазлари остида партия гимни — «Интернационал» улуғвор жаранглайди.

* * *

Тантанали мажлис қатнашчилари учун санъат усталари кучи билан катта концерт қўйиб берилди. (ЎзТАГ).

„КОСМОС-15" ПАРВОЗДА

ТАСС АХБОРОТИ

1963 йил 22 апрелда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши — «Космос-15» учирилди. Йўлдош ичига ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ, космик фазони тадқиқ қилишни давом эттиришга мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Йўлдош параметрлари қуйидагича бўлган орбитага чиқариб қўйилди: бошланғич айланиш даври 89,77 минут: Ер сатҳидан максимал узоқлашуви (эпогейи) 371 километр; минимал узоқлашуви (перигейи) 173 километр; экватор текислигига нисбатан орбитанинг оғиш бурчаги 65 градус 00 минут.

Илмий аппаратлардан ташқари йўлдошда 19,996 мегагерц частотада ишловчи радиопередатчик, орбита элементларини аниқ ўлчовчи радиосистема ҳамда приборларнинг ва илмий аппаратларнинг иши ҳақидаги маълумотларни Ерга юбориб турувчи радиотелеметрик система бор.

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координацияловчи-ҳисоблаш маркази олинган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ ЛАУРЕАТЛАРИ

Суратларда: адабиёт ва санъат соҳасидаги Ленин мукофотининг лауреатлари: (чапдан) КОРИН П. Д, МАРШАК С. Я, АЙТМАТОВ Чингиз ва ГАМЗАТОВ Р. Г. ўртоқлар.

АДАБИЁТ ВА САНЪАТНИНГ ЭНГ КЎЗГА КЎРИНГАН ЯНГИ АСАРЛАРИ

АДАБИЁТ ВА САНЪАТ СОҲАСИДАГИ ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ Н. С. ТИХОНОВ БИЛАН СУҲБАТ

Адабиёт ва санъат соҳасидаги Ленин мукофотлари комитетига бу йил 65 авторнинг асари тақдим этилди.

Комитетнинг матбуот органларига, ташкилотларга ва меҳнаткашларга қилган илтимосига биноан, Ленин мукофотларига тақдим этилган асарлар кенг муҳокама этилди. Жуда кўп тақризлар, китобхонларнинг фикрлари, томошабинларнинг берган баҳолари матбуотда босилиб чиқди. Бундан ташқари, Комитет жуда кўп хатлар олди, бу хатларнинг аксарияти коллектив бўлиб ёзилган хатлардир

Тақдим этилган ҳамма асарлар билан жуда синчиклаб танишиб чиқилди ва ўрганилди, ижрочилар тинглаб кўрилди, монументал қайкалтарошлик ёдгорликлари жойларга бориб кўриб келинди, шундай қилингандан сўнг ва жуда батафсил мунозаралар ўтказилганидан кейингина Комитет бу йилги Ленин мукофотларини бериш тўғрисида қарор қабул қилди.

Ёш қирғиз ёзувчиси Чингиз Айтматов «Тоғ ва дашт повестлари» китоби учун Ленин мукофоти лауреати деган юксак унвонга сазовор бўлди. Бу китобга «Жамила», «Қизил дуррачали сарвқоматим», «Бўта кўз», «Биринчи ўқитувчи» деган повестлар киритилган.

Унинг асарларидаги энг яхши қаҳрамонлар юксак ва олижаноб сифат ва характерларга эга бўлганликлари учун ҳам китобхонларга яқин бўлиб қолдилар. Айтматов ўз қаҳрамонларининг меҳнати, қайғу ва қувончлари тўғрисида шу қадар меҳр-муҳаббат билан ҳикоя қилиб бердики, натижада бу қаҳрамонлар фақат Совет Иттифоқидагина эмас, шу билан бирга бошқа кўп мамлакатларда ҳам китобхонларга ғоят манзур бўлди.

Доғистон халқ шоири Расул Гамзатовнинг «Осмондаги юлдузлар» номли шеърлар китоби Ленин мукофоти билан нишонланди. Тоғлар ўлкасининг ўғли бўлган Р. Гамзатов ўзининг шеърларида замондошларнинг катта дунёсини тасвирлайди. Бу шеърларда шоирнинг туғилиб ўсган овуллари ҳам, Совет мамлакатининг олис ерлари ҳам, халқлар дўстлиги темаси ҳам, энг муҳими — одамлар, бир-бирига дўст одамлар, меҳнаткашлар улуғ интернационал қардошлигининг бир-бирига ўртоқ бўлган одамлари тараннум этилади.

Р. Гамзатов — ғоят кўп темаларни куйлаётган, чуқур фикрларни ва хилма-хил образларни ўз ичига олувчи жуда ранг-баранг шеърлар ёзаётган замонавий шоирдир. У ўзининг самимийлиги ва чуқур принципиаллиги билан, ўзининг пафоси ва халқчил юмори билан, ўзининг ишқ лирикаси билан ва шарқираган сойлар каби жарангдор шеърларининг гражданлик кучи билан кенг кўпчиликка танилди ва севимли шоир бўлиб қолди.

Ҳамма ёшдаги китобхонларга кенг манзур бўлган ва уларнинг муҳаббатини қозонган атоқли ёзувчи Самуил Яковлевич Маршак «Танланган лирика» номли шеърлар китоби учун ҳамда болаларга атаб ёзган бир қанча китоблари учун, шу жумладан «А ҳарфидан Я ҳарфигача қувноқ саёҳат», «Йўлдаги саргузашт», «Ҳалқани ким топади» деган китоблари учун юксак шарафга — Ленин мукофотига сазовор бўлди.

Бу шоирнинг лирикаси шаклан мукаммал бўлиб, унинг шеърлари ғоявий, образлари аниқ, афористик шеърлардир.

Кичкинтой китобхонлар учун ёзилган шеърлар ғоят ифодали ва тушунарли бўлганлиги учун ҳам бу шеърларни миллионлаб болалар севади.

Литвалик ёш ҳайкалтарош Гедиминас Альбино Иокубонис Литвадаги Пирчюпис қишлоғидаги фашизм қурбонлари учун қурилган ёдгорлик учун Ленин мукофотига сазовор бўлди.

Партизанлар ҳаракатини тўхтатишга кучи етмай қолган фашистлар 1944 йил 3 июнда Пирчюпис қишлоғидаги эркак, аёл, кекса ва болаларнинг ҳамма-сини ўлдирдилар, уларнинг уйларига шафқатсизлик билан ваҳшийларча ўт қўйдилар. Лидице ва Орадур билан бир қаторда Литвадаги Пирчюпис қишлоғининг фожиона тақдири ҳам халқлар хотирасида абадий сақланиб қолди.

Иокубонис шу фожиа бўлган жойида ғоят таъсирли ёдгорлик яратди. Бу ёдгорликнинг чўққиси бўлган она-Ватан статуяси ўзининг ғамгинлиги билан ниҳоят даражада таъсирлидир.

Улкан совет рассоми Павел Дмитриевич Коринга ҳам ўз замондошлари М. С. Сарьян, Р. Н. Симонов, Кукринекси (М. В. Куприянов, П. Н. Крилов, Н. А. Соколов), Ренато Гуттузо портретларини яратганлиги учун Ленин мукофоти беришга қарор қилинди. СССР халқ рассоми П. Д. Корин портретлар чизиш, композицияли суратлар ясаш, монументал мозаика нақшлар яратиш соҳасида энг моҳир санъаткордир. Унинг асарлари мамлакатнинг энг катта музейларида сақланмоқда, кенг кўпчиликка танилган ва халқ муҳаббатига сазовор бўлган асарлардир. Бу уста санъаткорнинг портретлари катта реалистик санъат асларидир. Бу портретларда одамларнинг психологияси чуқур ифодаланади. Рассом санъатни ўз ҳаётининг асосий бурчи қилиб олган кишиларни тасвирлаб берган. Кекса санъаткор М. Сарьяннинг, ижод ҳаёлига чўмган СССР халқ артисти Р. Симоновнинг, жанговар сатирانинг танилган усталари М. Куприянов, П. Крилов, Н. Соколовларнинг, таниқли итальян рассоми, прогрессив арбоб ва тинчлик йўлидаги курашчи Ренато Гуттузонинг портретларига разм солиб қараган томошабин буни яхши ҳис қилади.

Халқнинг энг юксак мукофотига — Ленин мукофотига бу йил сазовор бўлган янги ажойиб асарлар, деди пировардида Н. С. Тихонов, совет маданияти хазинасини, ҳеч шубҳасиз, бойитади, ўзининг юксак камолати билан халқимизни қувонтиради. (ТАСС).

Суратларда: фан ва техника соҳасидаги Ленин мукофотининг лауреатлари: (чапдан) КРУПНОВ Е. И, ПЕТРОВ Н. Н, ЛЕОНТЬЕВ А. Н, СМОРОДИНЦЕВ А. А, МОЛОДЕНСКИЙ М. С, ВОЛЬПИН М. Е., АНДРИАНОВ К. А, КУРСАНОВ Д. Н. ўртоқлар.

КОММУНИСТИК ҚУРИЛИШНИНГ ЖАНГОВАР ФРОНТИ

Тошкент қишлоқ область партия активи йиғилишидан

20 апрелда Тошкент қишлоқ область партия ташкилотлари активи йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. А. Абдураззоқовнинг «Тошкент қишлоқ область партия ташкилотларида идеология ишларининг аҳволи ва уни яхшилаш чоралари» ҳақидаги докладини тингладилар.

Коммунизм тантанаси учун бошланган курашда идеология ишлари ҳамон муҳим факторлардан бири бўлиб қолмоқда, дейди ўртоқ Абдураззоқов. Кишиларни коммунистик руҳда тарбияламай туриб, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш мумкин эмас. Владимир Ильич Ленин меҳнаткашларнинг онглилиги қанчалик юқори бўлса, уларнинг ижодий активлиги шунчалик ўсади деб таъкидлаган эди.

КПСС Марказий Комитети меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига жиддий эътибор бериб келди ва бермоқда. КПСС Марказий Комитетининг шу йил 28 майда бўладиган Пленуми идеология ишининг навбатдаги масалаларини муҳокама қилади. Партия Марказий Комитети барча партия ташкилотларидан ғоявий қуролларини муттасил ўткирлаштиришни, ғоявий-тарбиявий ишларнинг форма ва методларини тобора такомиллаштиришни, партия сўзини ҳар бир совет кишисининг онгига ва қалбига сингдиришни, барча меҳнаткашларни коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш ишига сафарбар қилишни талаб этади.

Идеология ишлари, деб таъкидлайди докладчи, ўзининг барча воситалари билан кишиларнинг онгига таъсир ўтказиши, уларнинг меҳнат активлигини кўтариши, ишлаб чиқаришда янги-янги муваффақиятлар қозонишга рағбатлантириши керак. Идеология ишларининг самараси моддий бойликлар яратиш билан ўлчанади. Биз ўтказаётган ғоявий-тарбиявий ишлар ишлаб чиқариш кўрсаткичларида намоён бўлиши керак.

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорлари асосида партия органлари ишининг ишлаб чиқариш принциплари асосида қайта қурилганлиги омма ўртасида ғоявий-тарбиявий ишларни яхшилаш учун қулай шароитлар яратиб берди. Партия ташкилотлари ўзларининг диққат-эътиборларини асосий масалага — ишлаб чиқариш масалаларига қаратган ҳолда ташкилотчилик ва идеология ишларини олиб боришлари керак. Ғоявий-тарбиявий ишларни кучайтириш учун, уни ҳаёт билан мустаҳкам боғлаш учун идеология ходимларининг ўзлари ишлаб чиқаришни ва конкрет экономикани яхши билишлари шарт. Ғоявий-тарбиявий ишлар билан барча раҳбарлар шуғулланиши лозим. Шу куннинг талаби ана шундай.

Ўртоқ Абдураззоқов марксча-ленинча ўқув, партия сиёсий маорифи, лекция пропагандаси, оммавий-сиёсий ишлар ҳақида батафсил гапирди. Область меҳнаткашлари КПСС XXII съезди материалларини, партия Программасини, Марказий Комитетнинг ноябрь Пленуми қарорларини қунт билан ўрганмоқдалар. Ҳозир областимизда сиёсий мактаблар, тўгараклар ва назарий семинарларда 39 минг 427 киши ўқимоқда. Шундан 16 минг 116 киши коммунистдир. Иқтисодий билимларни пропаганда қилишга катта эътибор берилмоқда. Қайд қилиш керакки, кўпгина тўгараклар, сиёсий мактаблар ва семинар машғулотлари юқори савияда ўтмоқда. Докладчи Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги Охунбобоев номли колхозидан Холтурсунов, «Полярная звезда» колхозидан Ким, Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли «Ленинизм» колхозидан Толипов ва бошқа пропагандистларнинг номларини тилга олади. Областда бундай пропагандистлар кўплаб етишиб чиқмоқда. Улар одамларни, хўжаликни яхши биладилар, назарияни практика билан қўшиб олиб борадилар, ўзлари ҳам ишлаб чиқаришда актив қатнашадилар.

Лекция пропагандаси тобора қизиқарли ва тушунарли қилиб ўтказилмоқда. Областимизда сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамиятнинг 210 та қишлоқ группаси тузилган бўлиб, уларда лекция пропагандаси олиб борилмоқда.

Шу билан бир қаторда, айрим партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари сиёсий ўқиш ва оммавий-сиёсий ишларни ташкил этишда бир мунча камчилик ва нуқсонларга йўл қўймоқдалар. Пропагандистлар ўзлаштирилаётган материални шу колхоз ёки совхознинг ишлари билан боғлаб олиб боролмаётирлар. Улар илғор тажрибалар ҳақида кўп гапирадилар-у, бироқ ўзлари бу тажрибаларни пропаганда қилишда жуда кам қатнашадилар, ишлаб чиқаришни ташкил этишда рўй бераётган камчиликлар билан муроса қиладилар. Бундай ҳоллар Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «XXII партсъезд», Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленинизм», Оқкўрғон ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ҳамид Олимжон номли, Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Қизил Октябрь», Калинин номли колхозларда содир бўлаётир.

Пропагандистлар, агитаторлар, сиёсий ташкилотчилар — идеология фронтининг барча ходимлари илғор тажрибаларни пропаганда қилишлари, энг яхши кадрларнинг иш тажрибаларини кенг ёйишлари керак. Тошкент области донг таратган меҳнат усталари, социалистик қишлоқ хўжалигининг талантли ташкилотчилари — Валентин Тюпко, Турсуной Охунова, Любовь Ли, Анастасия Чудная, Саодат Гулаҳмедова каби ватанпарварлар маконидир. Қишлоқ меҳнаткашлари ана шу ишлаб чиқариш илғорларидан ўрнак олиб, пахта, маккажўхори ва чорвачиликни ривожлантирмоқдалар. Ҳар бир колхозда, совхозда илғор кишилар топилади. Ана шулар мисолида ўзгаларни ҳам тарбиялаш керак.

Илғор тажрибаларни ёйишда идеология ишларининг барча воситаларидан фойдаланиш зарур. Чуночи, лекциялар, ишлаб чиқариш иқтисодий конференциялари, илғорлар билан бўладиган учрашувлар, қишлоқ хўжалик билимлари, илғор тажриба университетлари ва бошқа шунга ўхшаш воситалардан илғор тажрибаларни пропаганда қилишда кенг фойдаланиш лозим.

Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитети яхши ташаббус бошлади. У илмий-тадқиқот институтлари билан ҳамкорликда «Политотдел», Свердлов номли ва «Правда» каби илғор хўжаликларда қишлоқ хўжалик билимларини ўргатадиган икки йиллик университет ташкил этди. Бундай университетлар қисқа вақт ичида барча ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетлари қошида тузилиши керак.

Докладчи раҳбар кадрларни софдил қилиб чиниқтиришда ғоявий-тарбиявий ишларнинг аҳамиятини таъкидлаб ўтди. Афсуски, раҳбарлар орасида ҳали ҳам алдамчилик, партия ва давлат интизомини бузиш, партиявий принципиалликни унутиб қўйиш ҳоллари учраб турибди. Давлат мулкига хиёнат қилиш, растрата қилиш фактлари чидаб бўлмайдиган ҳолдир. Халқ мулкига кўз олайтиргувчи, социалистик қонунни бузувчи шахсларга қарши шафқатсиз кураш олиб боришимиз зарур.

(Давоми тўртинчи бетда).

КОММУНИСТИК ҚУРИЛИШНИНГ ЖАНГОВАР ФРОНТИ

(Бошы учинчи бетда).

Область партия ташкилоти кадрларни тайёрлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйиш соҳасида бирмунча ишлар қилди. Кейинги вақтларда раҳбарлик ишларига кўпгина ёш, ташаббускор, амалий ва назарий жиҳатдан яхши тайёрланган ходимлар қўшилди. Бироқ бу ишларимиз ҳали КПСС Программаси талаблари даражасида эмас. Айрим раҳбарлар меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларини қондириш, оммани ишонтириш ва ишни ташкил этиш ўрнига маъмурият чилик қиладилар, кишиларга қўпол муомалада бўлиб, камтарликни унутиб қўядилар. Бундай ҳолга кескин хотима беришимиз керак.

Кадрларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш, уларнинг сиёсий ва иқтисодий ҳамда ишчанлик қобилиятларини ошириш керак, токи бу ишлар КПСС Программаси талабларига жавоб берсин.

Областимизда, дейди докладчи, ўнлаб миллат вакиллари яшайди ва ишлайди. Интернационал тарбия масалалари ҳамма вақт ҳам партия ташкилотларининг диққат марказида турмоғи керак. Ҳаётда СССР халқларининг монолит ва бузилмас бирлигини характерловчи фактлар кўп. Биз ана шу фактлар асосида миллатчиликнинг ҳар қандай қолдиқларига қарши кескин кураш очиб, халқлар дўстлигининг ленинча позицияларида турмоғимиз шарт.

Докладчи хотин-қизлар орасида ғоявий-тарбиявий ишларни ривожлантириш ҳақида тўхталиб, уларни раҳбарлик ўринларига дадил кўтариш лозимлигини уқтирди. Хотин-қизларга бой-феодалларча муносабатда бўлишнинг ҳар қандай кўринишларига қарши аёвсиз кураш очиш зарур. Хотин-қизларнинг ўқиши, ишлаши, болаларни тарбиялаши учун барча имкониятларни яратиб бериш лозим.

Кишиларни коммунистик руҳда тарбиялашда клублар, маданият уйлари ва саройлари, кутубхоналар муҳим роль ўйнайди. Бу муассасалардан агитация, маданий маориф ишларида кенг фойдаланиш лозим. Партия ташкилотлари ва жамоат органлари ишида динга қарши пропагандани кучайтириш зарур.

Ўртоқ Абдураззоқов мактаблар, болалар боғчалари ишларига ҳам тўхталиб ўтди. Кишиларни ёшлигиданоқ коммунистик идеаллар руҳида тарбиялаш муҳим аҳамиятга эга.

Идеология фронтининг барча ходимлари, партия, совет, комсомол, касаба союз ходимларининг энг муҳим вазифаси область меҳнаткашларини 1963 йил учун олган социалистик мажбуриятларини бажаришга сафарбар этишдан иборат. Бу йил область колхоз ва совхозлари она-Ватанга 321 минг тонна пахта, 230 минг тонна каноп пояси, 1.107 тонна пилла, 29,5 минг тонна гўшт, 60,7 минг тонна сут, 203,7 минг тонна сабзавот, 112,8 минг тонна картошка ва бошқа маҳсулотлар бериш мажбуриятини олганлар. Бизнинг фикру-зикримиз, барча интилишларимиз, омма орасида олиб бориладиган сиёсий ишлар ана шу мажбуриятнинг бажарилишига қаратилмоғи керак.

Яқинда Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Олий Совет Президиуми, Республика Министрлар Совети қишлоқ хўжалик ходимларига социалистик мажбуриятларни бажариш учун меҳнатда жавлон уринглар деб Мурожаат қилдилар. Бизнинг вазифамиз ана шу Мурожаатни ҳар бир меҳнаткашнинг онгига етказишдан иборат.

Бу вазифаларнинг бажарилиши қишлоқ жойлардаги меҳнатга лаёқатли барча кишиларнинг дала ишларига сафарбар қилинишига боғлиқ. Идеология ишларимиз кишилар ғайратини жўш урдирсин.

Ҳозирги пайтда идеология ишлари, дейди ўртоқ Абдураззоқов сўзининг охирида, коммунистик қурилишнинг муҳим фронти бўлиб қолмоқда. Партия биздан идеология соҳасидаги ишларимизни бир минут ҳам бўшаштирмасликни талаб этмоқда. Марксизм-ленинизмнинг юксак ғояларини кенг пропаганда қилиш, кишиларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш ишлари область партия ташкилотининг жонажон иши бўлмоғи лозим. Марказий Комитет, Никита Сергеевич Хрушчев ҳаммамизни — идеология ходимларини буржуа идеологиясининг ҳар қандай кўринишларига қарши қатъий курашга ўтишга чақирмоқда.

Вазифа — областимиз идеология ходимлари ва барча раҳбар кадрларнинг КПСС Программаси кўрсатиб берган йўлдан бориб, коммунизмнинг моддий-техника базасини тезроқ яратиш, социалистик ижтимоий муносабатларни шакллантириш ва коммунизм кишисини тарбиялаш ишларини оғишмай олиб боришдан иборат.

Музокараларда биринчи бўлиб Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг секретари ўртоқ **С. Тоиров** сўзга чиқди.

— Бу йил олдимизда жуда улкан вазифалар турипти, — дейди у, — КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларига асосан Қуйи Чирчиқ ва Оққўрғон районларининг бир бошқармага бирлашганлиги биздан катта ҳажмдаги ишларни бажаришни талаб этади. Ҳозир ҳамма куч 1963 йили 56.5 минг тонна пахта, 125 минг тонна каноп ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришга қаратилиши лозим. Бу вазифаларни муваффақиятли ҳал қилиш учун ҳарбир меҳнаткашни ишга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш, коммунистик идеалларни кишилар онгига сингдириш керак

Кишиларнинг сиёсий онгини ошириш мақсадида бошқармамиз бир мунча ишлар қилди. Ҳозир районда халқ хўжалиқ ва соғлиқни сақлаш университетлари, 31 та лекторий, 6 та сиёсий кабинет, 35 агитколлектив иш олиб бормоқда.

Бошқармамизнинг қайсибир хўжалигида бўлманг энг муҳим участкаларда коммунистларни кўрасиз. Коммунистларимизнинг 30 проценти бевосита ишлаб чиқаришда қатнашмоқда. Биз партия аъзолигига кандидатларни ва комсомолларни тарбиялаш ишига катта эътибор бермоқдамиз. Бошланғич партия ташкилотлари қошида кандидатлар мактаби ташкил этилган бўлиб, у ерда ёш коммунистлар билан муттасил иш олиб борилади.

Калинин ишлаб чиқариш бошкармаси партия комитети секретарининг ўринбосари ўртоқ **Ш. Ғаниева** бошқарма партия комитети олиб бораётган ғоявий-тарбиявий ишлар ҳақида гапирди.

— Бу йил сиёсий маориф тўгаракларида 6889 киши ўқимоқда, — дейди у, — шулардан 2884 киши коммунистлардир. Районда жамоатчилик асосида ишлайдиган бир қанча пропагандистик ташкилотлар бор. Пропагандистларнинг доимий семинарлари ишлаб турибди. «Қизил Ўзбекистон» Калинин номли колхозлар ва «Назарбек» совхозида сиёсий-маориф кабинетлари бор.

Партия комитети қошида 33 кишидан иборат идеология комиссияси ташкил этилган. Идеология комиссияси аъзолари вақти-вақти билан йиғилишиб, галдаги вазифаларни муҳокама қилиб оладилар.

Бошқарма партия комитети хотин-қизлар совети ишига ҳам катта эътибор бермоқда.

Райондаги 125 агитпунктда 3546 агитатор фаол ишламоқда. Улар доимий суратда омма орасида бўлиб ғоявий-тарбиявий ишларни олиб борадилар. Агитпункт мудирлари билан ҳар икки ойда бир марта семинар машғулотлари ўтказамиз.

Бизда маданият уйлари, университетлари малакали консультантларга муҳтож. Бироқ шаҳар маданият муассасалари бир неча бор қилган илтимосларимизга қарамасдан, мутахассисларни ёрдамга юбормаётирлар. Колхоз ва совхозларимиз пойтахтга яқин бўлишига қарамай таниқли санъат арбоблари, артистлар келмайдилар.

Шу кунларда бошқарма хўжаликлари барча ғоявий-тарбиявий ишларни 1963 йил давлат планларини муваффақиятли бажаришга қаратганлар.

Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли «Полярная звезда» колхози партия комитетининг секретари ўртоқ **К. А. Ким** пропаганда-агитация ишлари ҳақида гапирди. Колхоз ўтган йили қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг барча турларини етиштириш бўйича ўз устига олган мажбуриятларини шараф билан адо этди. Бундай ютуқларни қўлга киритишда кишилар ўртасида олиб борилган ғоявий-тарбиявий ишлар яхши самаралар берди. Колхозда кишилар учун ғамхўрлик, уларнинг ички дунёсини тушиниш, талаб ва истакларини ўз вақтида бажо келтириш оммаининг меҳнат активлигини ниҳоятда ошириб юборган. Колхоз пахта, нўхат маккажўхори экишни тамомлади. Колхоз далаларида ғўзалар кўриниб қолди.

— Ўтган йили колхозимиз, — дейди Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Охунбобоев номли колхоз коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи ўртоқ **Т. Раимова**, — давлатга 4750 тонна «оқ олтин» етказиб берди. Бригадамиз 62 гектар ернинг ҳар гектаридан 42 центнердан ҳосил олди.

— Меҳнат зафарларини қўлга киритишимизда, — дейди у, — кишилар ўртасида олиб борган ғоявий-тарбиявий ишлар асосий ролни ўйнади. Бригадамиз коллективи бир онанинг фарзандларидек бир-бирига ачиқ, дўст. Бу йил барча сиёсий-тарбиявий ишларни 70 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил олишга қаратганмиз.

Ўрта Осиё селекция ва уруғчилик институти лабораториясининг мудири, биология фанлари доктори ўртоқ **А. Дадабоев** ўз нутқининг асосий қисмини ғўза агротехникасига бағишлади.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан юқори ҳосил олишнинг асосий омили кишиларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишларига боғлиқ. Биз кадрларни тоғ-ширилган ишга юксак масъулият сезиш руҳида тарбиялашимиз лозим, деди олим.

Тошкент қишлоқ область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Л. В. Лаврина** область ёшлари ўртасида олиб борилаётган ғоявий-тарбиявий ишларнинг аҳволи ҳақида гапирди. Докладчи ёшларни тарбиялашда насиҳат гўйлик, эзмалик эмас, шахсан ўрнак бўлиш катта натижалар беради, деди. Бизда баъзибир раҳбарлар болалар тарбиясига етарли эътибор бермаётирлар. Жумладан Оққўрғонда пионерлар уйи Районо аппарати учун олиб берилган эди. Бир қанча илтимосларга район ижроия комитети эътибор бермади. Бунинг натижасида район пионерлар ташкилоти тарқоқ ҳолда иш кўра бошлади. Район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Обидов комсомолларнинг овозига қулоқ солишдан бош тортмоқда. Шундай аҳволни Юқори Чирчиқ бошкармасида ҳам кўриш мумкин.

Ёшларни меҳнатга лаёқатли кишилар қилиб тарбиялашда ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадалари яхши ёрдам бермоқда. Биз ана шундай бригадалар сонини кўпайтиришимиз керак.

— Биз идеология фронтининг солдатларимиз, — деб гап бошлайди область халқ маорифи мудири ўртоқ **И. Парсаев.** — Ўқитувчилар зиммасига ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш каби масъулиятли вазифалар юклатилган. Ўртоқ Парсаев областда ўқиш-ўқитиш ишларининг аҳволи, ўқитувчилар ўртасида олиб борилаётган сиёсий-тарбиявий ишлар ҳақида гапиради. Бироқ, ўқитувчи зиёлилар ўртасида ҳали ҳам учраб турадиган интизомсизликлар тарбиявий ишларга катта путур етказмоқда. Баъзи ўқитувчилар ўзларининг ишлари ёш авлодга тарбия бериш бўлишига қарамай, ўзлари тарбияга хилоф иш қилмоқдалар. Масалан, Юқори Чирчиқ бошқармасига қарашли 24-мактаб ўқитувчиси Тулепов ёши етмаган қизга уйланган. Биз бундай фактларга қарши кескин кураш олиб бориш очмоғимиз керак.

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Охунбобоев номли колхоз раиси ўртоқ **С. Раҳматуллаев** колхоз партия ташкилотининг сиёсий-оммавий ишлари ҳақида гапиради. Бу колхозда кадрларни ўқитишга катта эътибор берилаётир. Ўрта маълумотга эга бўлмаган 100 дан ортиқ колхозчилар кечки ёшлар мактабларига қатнаб ўқимоқдалар. Институт ва техникумларда 30 дан ортиқ колхозчилар билим олмоқда. Сиёсий-маориф ўқиши ҳам яхши йўлга қўйилган. Колхоз партия ташкилоти ҳузурида ташкил этилган 5 та сиёсий-маориф тўгарагида 100 дан ортиқ коммунист ва партиясизлар ўқимоқдалар. Колхозда бадиий ҳаваскорлар ва тикувчилик тўгараклари ишлаб турибди. 3 минг радио точка, 300 дан ортиқ телевизор колхозчиларнинг уйларини безаб турибди. Дала бригадаларида шийпонлар қўнғилли дам олишга мослаб жиҳозланган. Колхоз коммунистлари омма ўртасида доимо лекция ва суҳбатлар ўтказиб, уларни меҳнатга руҳлантириб турадилар. Бу тадбирларнинг ҳаммаси меҳнат унумдорлигини ошириш, даалатга мўлкўл қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришда муҳим роль ўйнамоқда.

Актив йиғилишида КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Ш. Р. Рашидов** қатнашди.

ҲОЗИРЧА ЯГОНА, ЯҚИН КЕЛГУСИДА...

«Телефон орқали кўришамиз!». Ана шундай жумлалар битилган телеграммалар Тошкентдан Андижонга, Андижондан эса Тошкентга тез-тез келиб турибди. Турган гап, белгиланган вақтда бу икки шаҳарда яшовчи қариндош-уруғлар, ёру-дўстлар, таниш-билишлар дийдор кўришади, «юзма-юз» ўтириб бафуржа суҳбат қуришади.

Тошкент билан Андижон ўртасида кўриб гаплашадиган тасвирли телефон линияси ишга тушганига оз вақт бўлди, алоқанинг бу янги ва ажойиб воситаси мамлакатимизда иккинчи. Ўрта Осиёда биринчи бўлиб фойдаланишга топширилганига ҳаммага аён.

Келгусидачи? Келгусида шаҳарлараро кўриб гаплашадиган телефон алоқасининг янги пунктлари ишга тушириладими? Ахир, бу алоқа воситасининг нормал ишлаши учун узоқ масофа ҳам, баланд тоғлар ҳам халақит бермайди-ку!

— Тасвирли телефон алоқаси, — деди Ўзбекистон ССР Алоқа министри М. А. Шарков, — республикамизнинг шаҳар ва қишлоқларида кенг ўрин олади. Меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни—1-Майда янги тасвирли телефон пункти иш бошлайди. Пойтахт меҳнаткашлари ўша кундан бошлаб Фарғона аҳолиси билан телефон орқали бир-бирларини кўриб гаплашадилар. Шу йилнинг иккинчи ярмида тасвирли алоқа воситасининг учинчи пунктидан ҳам фойдаланишга ўтилади. Тошкент билан Самарқанд ўртасида тасвирли алоқа боғланади. Бухоро шаҳри билан Тошкент ўртасидаги кўриб гаплашладиган телефон линиясининг фойдаланишга топширилишига ҳам оз вақт қолди. Кечи билан йил охирига келиб ҳар иккала шаҳар аҳолиси алоқанинг янги воситасини хизматидан баҳраманд бўлади.

Янги алоқа пунктларини ишга туширишнинг ўзи рўйилаётган тайёргарлик ишлари қизиб кетди. Фарғонада ҳам, Самарқандда ҳам алоқа пунктлари учун алоҳида бинолар ажратилди. Ҳар бир пункт икки ҳонадан иборат бўлади. Шулардан бири телефон орқали кўриб гаплашиш учун келган кишилар кутиб турадиган комфортабель залига айлантирилади.

— Алоқанинг янги воситасидан фойдаланишга ўтиш, аввало телевизион узатиш тармоқларининг кенг йўлга қўйилганлиги билан изоҳланади, — деб сўзида давом этди ўртоқ Шарков. — Ҳа, эндиликда республикамизда телевизион эшиттиришлар масофасини кенгайтириш учун ҳамма қулайликлар мавжуд. Билсангиз керак, ҳозир Тошкент, Ургенч ва Андижонда телевизион марказлар ишлаб турибди. Бу йил Қорақалпоғистон автоном республикасининг пойтахти Нукусда мустақил эшиттиришлар олиб борадиган телевизион марказнинг қурилиши тугалланиши керак.

Қувончлиси шуки, Тошкент билан Москва шаҳарлари ўртасида телевизион программалар айрибошлаш йўлга қўйилади. Бу тадбир 1965 йилда тўла амалга ошади. Шундан кейин Тошкент телетомошабинлари фақат пойтахтдангина эмас, айни вақтда мамлакатимиздаги Ленинград, Киев ва бошқа йирик шаҳарлардан ҳам телевизион марказлар орқали эшиттиришларни кўрадилар.

А. АЛИЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»
4-БЕТ, 23 АПРЕЛЬ, 1963 ЙИЛ.

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

ГРИМАУ ЁҚҚАН МАШЪАЛ СЎНМАЙДИ

Лондон, 20 апрель (ТАСС). «У паст, булутлар билан қопланган осмон тагидан кўзлари бойланган ҳолда хотиржамлик билан ўз ўлими томон борарди. Қатл қилинадиган жойда турган руҳоний Гримау, судда «Мен 25 йил коммунист бўлдим ва коммунист бўлиб ўламан» деган сўзларига қарамай, охирги дақиқада худога сиғинишни истаб қолар деган беҳуда мақсадда қатл тугагунча кетмади», — испан халқининг содиқ фарзанди Хулиан Гримау ҳаётининг сўнгги дақиқаларини шундай тасвирлайди «Санди ситизен» газетасининг мадридлик мухбири.

Довюрак испан ватанпарвари устидан ниланган бебурд суднинг гувоҳи бўлган мухбир Гримауни фақат жисмоний жазолаш мақсадида ўтказилган бу суд ҳақида батафсил ёзади. «Судда, — ёзади у, — бирорта ҳам гувоҳ йўқ эди. Гуноҳкори бир неча томонлама сўроқ қилиш йўқ эди. Судда Гримауга ўз баёнотини тугатиш учун ҳам имконият беришмади».

«Гримаунинг пешонасида бир неча сантиметр чуқурликда чандиқ бор эди, — давом этиб ёзади мухбир. — У иккала қўлини зўрга тутарди, афтидан умуртқаси шикастланган бўлса керак... Жароҳатларининг оғриғига зўрга чидаётганлиги кўриниб турарди. Аммо қулочи кенг ёйилган Христонинг катта эмблемаси остида ўтирган судьялар икки соат давом этган тергов вақтида Гримауга ҳатто ўтиришни ҳам таклиф этишмади».

ФРАНКОЧИ ЖАЛЛОДЛАРГА ЛАЪНАТ

Совет тинчлик тарафдорлари Испаниянинг шонли ватанпарвари Хулиан Гримаудан ёвузларча ўч олинганлиги ҳақидаги хабарни қаттиқ ғазаб ва норозилик туйғулари билан қарши олдилар.

Франкочи жаллодлар адолат ва мурувват ҳақидаги элементар тасаввурларни қўпол суратда поймол қилиб, испан халқининг озодлиги ва бахт-саодати учун мард курашчи, тинчлик ғояларининг астойдил тарафдори бўлган ажойиб кишини ҳаётдан маҳрум қилдилар.

Совет кишилари испан халқи шонли фарзанди Хулиан Гримаунинг ҳалоқ бўлганига чуқур қайғирадилар ва унинг бу оғир мусибатга учраган оиласига, дўстларига ҳамда барча испан ватанпарварларига чуқур ҳамдардликларини изҳор қиладилар.

Совет кишилари испан халқининг озодлик ва тинчлик йўлидаги интилишини қон дарёларида ғарқ қилишга уринаётган франкочи жаллодларга лаънатлар айтадилар. Ҳақиқатни ва мардликни ўлдириб бўлмайди. Хулиан Гримау ўзининг ёрқин ҳаётини бағишлаган юксак идеаллар испанларнинг қалбида, жаҳондаги соф виждонли ҳамма кишиларнинг қалбида яшайди ва уларни фашистларнинг зулмига, зўравонликка ва реакцияга қарши қатъий курашга чорлайди.

ТИНЧЛИКНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ СОВЕТ КОМИТЕТИ

ФРАНКОЧИЛАР РЕЖИМИНИНГ МУДҲИШ ЖИНОЯТИ

Совет ёзувчилари Хулиан Гримаунинг отиб ўлдирилганлиги тўғрисидаги хабарни ғазаб ва чуқур норозилик туйғулари билан эшитдилар. Хулиан Гримаудан қонли ўч олинганлиги — франкочилар режимининг янги мудҳиш жинояти — соф виждонли ҳамма кишиларни ҳаққоний ғазаблантирмаслиги мумкин эмас.

К. Федин, Н. Тихонов, А. Сурков, Н. Грибачев, В. Кожевников, Г. Марков, Э. Межелайтис, Л. Соболев, Б. Полевой.

ИТАЛИЯ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

РИМ, 20 апрель. (ТАСС). Италия жамоатчилиги қаҳрамон антифашист Хулиан Гримаудан ўч олган Франко жаллодларини лаънатламоқдалар. Қаҳрамоннинг қатл қилинганлиги Римда маълум бўлиши биланоқ минглаб меҳнаткашлар франкочиларнинг бу янги жиноятига қарши ғазаб билан норозилик билдириш учун Испания элчихонасининг биносига томон йўл олдилар.

ЛИССАБОНДА КОММУНИСТЛАР УСТИДАН СУД

ПАРИЖ, 19 апрель. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги мухбирининг Лиссабондан хабар беришича, кеча Лиссабонда тўрт врач ва бир архитектор устидан суд бошланган. Улар Коммунистик партиянга мансуб бўлишда ва пропаганда олиб боришда айбланмоқда. Архитектор Батиста де Алмейда бундан ташқари, 1960 йил январида тўрмага қамалган бир неча коммунистнинг, шу жумладан Португалия Компартияси бош секретари Алваро Куньялнинг қамоқдан қочишларини амалга ошириш учун маблағ тўплашда ҳам айбланмоқда.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

МАККАЖЎХОРИНИ ЭГАТ ОЛИБ ЭКИНГ

Тажриба шуни кўрсатадики, агар маккажўхори эгат олиб экилса, оддий усул билан экилгандагига қараганда ҳосилдорлик бирмунча ошади.

Буни профессор В. В. Талановнинг илмий далиллари ҳам исботлади. Американинг Ғарбий Штатларида унинг усули қўлланилиб маккажўхорини эгат олиб экилганда жуда яхши натижаларга эришганлар. Шунингдек, Украинанинг чўл қисмлари, Қуйи Поволжье ва Шимолий Кавказнинг қурғоқчилик доналарида ҳам бу усулда экилган маккажўхоридан олинган ҳосил баранали бўлган.

Маккажўхори эгат олиб экилганида сарф-харажатлар камайиши билан бир қаторда, унинг дон ҳосили ҳам кескин ошади.

Жумладан, Озарбайжон ССР шароитида Бейалиева далиллари асосида ўтказилган тажрибадан шу нарса яққол аниқландики, маккажўхори янги усулда экилганда дон ҳосили ҳар гектар ҳисобига 28—46,1 центнердан ошган.

Сўнгги йилларда Ўрта Осиёда ҳам бу усул бир неча бор синаб кўрилди. Жумладан, Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхозда маккажўхори эгат олиб экилиб, махсус тажриба ўтказилди. Экиш учун танланган ерлар: ўтзор, заҳкаш, шўр йўқ, сизот суви бир ярим—икки метр чуқурликда жойлашган. Ана шу майдон нузда 28—30 сантиметр чуқурликда шудгор қилиб қўйилди. Ҳайдашдан олдин ҳар гектар ерга ўрта ҳисобда 300 килограммдан суперфосфат солинди. Экишга киришишдан олдин ер яхшилаб текисланиб, борона қилиниб, сифатли тайёрланди. Сўнг 20 апрелдан бошлаб экишга киришилди. Жўхорикорлар уруғликнинг униб чиқишини диққат билан кузатиб бордилар. Барча майдонда маккажўхори ниҳоллари текис бўй кўрсатгач парвариш бошлаб юборилди. Маккажўхори ўсув даврида икки марта культивация қилинди, чопиқ ўтказилди ва талабига қараб озиқлантирилди, тўрт марта сув қўйилди. Бошқа бир картага оддий усулда маккажўхори экилган эди. У эгат олиб экилган маккажўхорига қараганда бир-икки кун кеч униб чиқди. Бунинг сабаби шуни, эгат олиб экилган маккажўхори уруғи тупроқ қатламининг нам кўп ерига тушган эди. 37 кун ўтгач янги усулда экилган маккажўхорининг бўйи оддий усулда экилган маккажўхорининг бўйига нисбатан анча ўсиб кетди.

1961 йили тажриба участкасида маккажўхори экишга 25 апрелда киришилди. Қатор ораларига ишлов бериш 1960 йилдаги сингари ўтказилди. Маккажўхори 60 X 60 схемасида экилган жойда уяларда иккитадан, 120X30 схемасида экилганида ҳам иккитадан, 120X60 схемасида экилганида ҳар уяда тўрттадан кўчат қолдирилди. Шу йили ҳар гектар ер ҳисобига 133,5 центнердан қўшимча кўчатлар олинди. Шунингдек дон учун ажратилган майдонларга 8 сантиметр чуқурликда эгат олиниб, 120X30 схемасида экилиб, ҳар уяда иккитадан кўчат қолдирилган ердан оддий усулда экилган маккажўхорига қараганда гектаридан 26,5 центнер кўп ҳосил олинди.

Утган йили тажрибага бироз ўзгартиш киритилди. ВИР-156 навли маккажўхори нави бу гал 90 X 45 ва 120 X 45 схемаларида экилди. Ҳар икки схемада экилган майдонда ҳам бир гектар ер ҳисобига 56 минг тупдан кўчат ҳосил қилинди. 80X45 схемасида экилган маккажўхорининг ҳар гектари ҳисобига дон ҳосили 10,7 центнер ва силоси 62 центнер, 120 X 45 схемасида экилган маккажўхорининг дон ҳосили эса 5,5 центнер ва силоси 49,5 центнер кўпайди.

Булардан келиб чиқадиган хулоса шуки, маккажўхорини эгат олиб экиш усулини бизнинг шароитимизда ҳам муваффақиятли қўлланиш мумкин.

Утган йилларда ўтказилган тажрибалар натижасида яна бир тадбир синаб кўрилди: дон учун экилган маккажўхори икки марта парвариш қилингач, ичига беда уруғи сепилди. Беда яхши ривожланиб, келгуси йили баҳорда экилган беда сингари ҳосил берди. 1962 йилда маккажўхори 120 X 60 схемасида экилгач, иккинчи парваришдан кейин яна беда уруғи сепилди. Шу йили ҳар гектар майдондан 182,6 центнердан беда олинди. Кўрниб турибдики, маккажўхори экилгач, кейинроқ унинг ичига беда сепилса, харажатлар бирмунча қисқаради, ем-хашак базасини мустаҳкамлаш имконияти туғилади.

Эгат олиб маккажўхори экиш энг қулай ва фойдали усулдир.

Т. ОРТИҚХУЖАЕВ,
Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи.

БАРГ ҚИРҚИШНИ МАРКАЗЛАШТИРАМИЗ

Ҳа демай пилла қурти боқиш бошланади. Шуни айтиш керакки, қурт боқиш мавсуми одатда ғўзага биринчи ишлов бериш билан бир вақтда тўғри келиб қолади. Натижада ишчиларидан фойдаланишда анча қийинчиликлар туғилади. Бир группа колхозчиларнинг қурт боқишга ажратилиши туфайли ғўзани ягана қилиш, уни бегона ўтлардан тозалаш ишлари баъзан кечикиб қолади. У ёз наъватида мўл ҳосилга бир мунча путур етказади.

Ана шунга йўл қўймаслик учун нима иш қилиш керак? Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти активлар иштирокида ана шу масалани муҳокама қилиб, бир қатор тадбирларни ишлаб чиқди.

Колхоз бўйича бу йил 325 қути пилла қурти боқилади. План бўйича 16900 килограмм, мажбурият бўйича эса 19500 килограмм пилла етиштиришимиз лозим.

Агар ҳарбир звенога лоақал бир барг қирқувчи биркитиб қўйилганида ҳам, бизда 180 звено бор, демак у иш билан 180 киши банд бўлади.

Шуни ҳисобга олиб биз барг қирқишни марказлаштирган ҳолда ўтказамиз. Бунинг учун ҳаммаси бўлиб 60 киши ажратдик. Улар пиллачилик бригадаларининг бошлиқлари А. Ғойибов ва С. Мирҳолиқовларнинг бошчилигида барг қирқадилар. Барг қирқувчиларнинг ихтиёрига беш машина ва учта прицеп бериб қўйилган. Қирқилган барглар пешма-пеш қурт боқиладиган хонадонларга ташиб берилади.

Қурт боқишни ана шу тартибда уюшқоқлик билан ўтказиб зиммага олган мажбуриятимизни шараф билан бажариш учун ҳамма имкониятларни ишга соламиз.

Х. АЛОВУДДИНОВ.

Бўка районидаги «Ленин йўли» колхозининг партия ташкилоти секретари.

Ботвинникми, Петросян?

ТУРНИРНИНГ „ЯРИМ КУНИ"

Гроссмейстер Сало флор 20 апрелда ўйналган ўн иккинчи ўйиндаги воқеаларнинг боришини кузатиб туриб, «бугун Ботвинник жуда ҳам аччиғланган», деди. Ботвинник ҳамма қоидаларни бузиб, еттинчи юришдаёқ король катагидаги пиёдани ҳужумга ўтказди...

Жаҳон чемпиони нега бу қадар активлашганлигини тушунса бўлади. У, ўз тожини даъво қилаётган рақибига бутун бир очкони ютқизиб, кейинда қолмоқда. ТАССнинг спорт редакцияси яқинда жаҳондаги энг катта шахматчиларнинг кўпларига савол бериб, уларнинг фикрини билишга қизиқди. Ёшлик, ҳимоя қилишдаги юксак санъаткорлик ва ҳатолар қилмаслик маҳорати Петросяннинг матчда ғалаба қозонишига катта имконият бермоқда, дейишди машҳур шахматчиларнинг аксарияти.

Жаҳон чемпиони ўз рақибига етиб олмаса бўлмайди! Лекин бу вазифани бажариш жуда ва жуда қийин. Бу ўн иккинчи ўйинда ҳам ташаббус бир рақибдан иккинчи рақибга неча марталаб ўтиб турди. Сўнгра эса, Ботвинник цейтнотга тушиб қолиб, бир неча ноаниқ юришлар қилди, ўз қўлини пасайтириб қўйди ва, ҳатто, бир пиёдани бой берди. Бу ўйин 42-юришда кечиктирилди.

Якшанба куни рақиблар яна ўйинни давом эттирдилар. Ўйин давом эттирилганидан кейин ҳаммаси бўлиб ўн икки марта юриш қилинди, ниҳоят Петросян ўзининг ортиқча бир пиёдаси билан ғалаба қозониши мумкин эмаслигини англаб, ўйинни дуранг билан тамомлашни таклиф қилди.

Бу таклиф қабул қилинганидан кейин, матчнинг ҳисоби 6,5:5,5 бўлиб қолди. (ТАСС).

21 апрель.

ОБ-ҲАВО

Бугун Тошкент шаҳрида ва областида ҳамда яйловларда ҳаво ўзгариб туради, вақти-вақти билан ёмғир, ёғиб, момақалдироқ бўлади. Эрталаб Тошкентда 11-13, областда ва яйловларда 10-14, кундузи Тошкентда 20-22, областда ва яйловларда 20-25 даража иссиқ бўлади.

Тошкент об-ҳаво бюроси.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва Эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

23 АПРЕЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.30 — **Диққат стартга** («Пахтакор» стадиони), 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **Реклама ва эълонлар**, 18.45 — **Советский воин** телевизион журнали, 19.35 — **Қўрқоқ** номли киноповесть.

21.05 — **Қозоқ тилида эшиттириш.**

Ўзбек тилида: 21.20 — **Музика тарихидан**, 21.50 — **Телевизион янгиликлар**, 22.10 —**Ганг дарёсининг қизи** (телевизион фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Болалар боғчасида тарбияланувчилар концерти** (немис тилида).

Ўзбек тилида: 18.25 — **Рассом Н. Н. Жуков**, 18.55 — **Биринчи майга меҳнат совғалари**, 19.15 — **Хотин-қизлар тенг ҳуқуқлиги — Октябрнинг буюк ғалабаларидан бири.** 19.35 — **Мамлук** номли бадиий фильм.

Рус тилида: 21.00 — **Қўлингни узат, нубалик дўстим**, 21.25 —**Рассом Дубинский** (илмий-оммабоп фильм). 21.45 — **Л. И. Брежневнинг Югославияга қилган жавоб визити** (ҳужжатли фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/IV да **Мазепа**, 24/IV да **Травиата.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА —23/IV да **Имон**, 24/IV да **Номус.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/IV да **Уч баҳодир.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Симладаги севги — «ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ИСКРА» «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Муқаддима — «МИР» (кундуз соат 12, 4, кеч 8 ва 10 да).

Танга — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Мистер Икс — (эрталаб соат 10, кундуз 12 ва кеч 10 да). **Бир уйда** —(кеч соат 8 да)—«КОМСОМОЛ 30 ИЙЛЛИГИ».

Шамол эксанг, бўрон унар — «КОМСОМОЛ 30 ИЙЛЛИГИ» (кундуз соат 2 ва кеч 5 да).

Тундаги қадамлар — «ВАТАН» (кеч соат 7 да).

Шахсан маълум — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 да).

Чақиримлаги меҳмонлар — «СПУТНИК» (эрталаб соат 9 ярим да).

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Ф. Хўжаев асари

БУЛУТЛАР ТАРҚАЛСА...

3 пардали драма.

Режиссёр—**А. З. Қобилов**, рассом — **Г. Э. Юнгвальд-Хилькевич**, композитор — **Б. И. Зейдман.**

Театрнинг бош режиссёри — Ўзбекистон ССР халқ артисти **А. О. Гинзбург.**

Тошкент универмагининг

Ш. Руставели кўчаси 43-уйдаги 4.«Болалар дунёси» ва К. Маркс кўчаси, 23-уйдаги 5.«Болалар дунёси»

филиалларида

БАҲОР-ЁЗ МАВСУМИГА ТУРЛИ ХИЛ

ТОВАРЛАР СОТИЛМОҚДА

Мактаб ёшидаги, мактабгача ва ясли ёшидаги болалар учун

**ТИКИ